

SAVONIA

■ OPINNÄYTETYÖ - AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTO
KULTTUURIALA

VÄRIPALETINI

Taidekeramiikkaa näyttelyyn

TEKIJÄ/T: Sofia Rainio-Eskelinen

Koulutusala Kulttuuriala			
Koulutusohjelma Muotoilun koulutusohjelma			
Työn tekijä(t) Sofia Rainio-Eskelinen			
Työn nimi Väripaletini-Taidekeramiikkaa näyttelyyn			
Päiväys	25.2.2013	Sivumäärä/Liitteet	55/7
Ohjaaja(t) Marja-Leena Piippo			
Toimeksiantaja/Yhteistyökumppani(t) Dáhlia/Kaarina Suutari			
Tiivistelmä			
<p>Tässä opinnäytetyössä suunniteltiin taidenäyttelyä ja valmistettiin sinne tulevat taidekeraamiset esineet. Näyttely järjestetään myöhemmin tänä keväänä Kokkolassa yhteistyökumppanin sisustusliikkeen yhteydessä olevassa taidehuoneessa. Yhteistyökumppanin rooli oli avustaa ja neuvoa näyttelyn suunnittelussa ja myöhemmin sen toteutuksessa.</p> <p>Työn tarkoituksena oli edistää opinnäytetyön tekijän omaa taiteellista ilmaisukykyä sekä saada kokemusta taidenäyttelyn järjestämisestä. Työssä pohditaan ihmisten suhdetta väriin, taiteeseen sekä taiteen hinnoittelun ongelmallisuutta.</p> <p>Työssä esitetään tulevan näyttelyn sisältöä ja siihen liittyvää materiaalia kuten julisteita, kutsua, valmiita teoksia sekä suunnitelmia niiden esille asettamisesta. Näyttelyyn tulee keramiikan lisäksi tekijän akvarellimaalaustaidetta, joista osa esitellään opinnäytetyön yhteydessä. Keraamisissa veistoksissa ja maalauksissa käsitellään naivistisia eläinaiheita.</p>			
Avainsanat Taidekeramiikka, taide, näyttely, värit, veistos			

Field of Study Culture			
Degree Programme Degree Programme in Design			
Author(s) Sofia Rainio-Eskelinen			
Title of Thesis My colourpalette- Art pottery to exhibition			
Date	25.2.2013	Pages/Appendices	55/7
Supervisor(s) Marja-Leena Piippo			
Client Organisation /Partners Dáhlia/Kaarina Suutari			
<p>Abstract</p> <p>In this final project with thesis an art exhibition was designed and pieces of art pottery to an exhibition were produced. The exhibition will be organized in Kokkola later in this spring in an art exhibition room which is connected to the partner's home decoration store. The partner's role was to assist and give advises with designing the exhibition.</p> <p>The aim of the project was to improve artistic expression and to gain experience by organizing an art exhibition. In this project human's relation to colours and art as well as the problem of pricing the art were considered.</p> <p>In this project were introduced the content of the future exhibition and material connected to it such as posters, invitation, finished productions and the plans of presentation. This exhibition introduces both pottery and watercolor painting art, some of which are presented in the final project with thesis. Ceramic sculptures and paintings are about the naive animal theme.</p>			
<p>Keywords Art pottery, art, exhibition, colours, sculpture</p>			

ESIPUHE

Opinnäytetyöni mahdollistaa yhden unelmistani, ensimmäisen oman taidenäyttelyni. Olen jo 11-vuotta harrastanut akvarelleilla maalaamista. Viimeisen parin vuoden aikana olen kehittynyt siihen suuntaan, että rohkenen pitää oman taidenäyttelyni. Koska opiskelen keramiikka- ja lasimuotoilua, on mielestäni aivan mahtavaa saada jo ensimmäiseen taidenäyttelyyni akvarellimaalausten lisäksi myös keraamisia uniikkiteoksia. Ne antavat minusta taiteen tekijänä monipuolisemman kuvan.

Syvennyin opinnäytetyöni aikana taidekeramiikan tekemiseen ja voin tyytyväisin mielin esitellä syntyneitä tuloksia. Lisäksi otin selvää asioista, jotka on hyvä huomioida näyttelyä järjestäessä ja tein niiden pohjalta omia suunnitelmia tulevaan näyttelyyni. Esittelen myös niitä tässä työssäni.

Tämä opinnäytetyö on ollut minulle hyvin henkilökohtainen prosessi ja olen sen kautta kasvanut ymmärtämään omaa taiteellista toimintaani aiempaa laajemmin. Opinnäytetyön aihe motivoi minua erittäin paljon, minkä ansiosta työn teko tuntui suorastaan viihteeltä. Mikä voisikaan olla kiinnostavampaa, kuin tehdä työ itselle ja sen kautta rakentaa omia tulevaisuuden tavoitteita konkreettisemmiksi?

Toivon lukukokemuksen olevan lukijalle miellyttävä ja inspiroiva. Kenties se voi synnyttää halun kokeilla taiteen tekoa käyttäen materiaalina savea.

Kuopiossa 20.2.2013

Sofia Rainio-Eskelinen

SISÄLTÖ

1	MINÄ TAITEILIJANA	6
1.1	Opinnäytetyön tavoitteet	6
1.2	Tavoitteet taiteeni taustalla	7
1.3	Keramiikkataiteen merkitys minulle	7
2	YHTEISTYÖKUMPPANIN ESITTELY	9
3	IDEAN SYNTY TAIDEKERAMIIKALLENI	11
3.1	Värien ja eläinten valinta näyttelytyöhini	12
3.2	Historian huminaa	14
3.3	Värit vaikuttavat ihmiseen	14
4	TAIDE-ESINEIDEN VALMISTUSPROSESSI	17
4.1	Kipsimuotin valmistus	19
4.2	Savivatien valmistus	19
4.3	Savieläinten valmistus	22
4.4	Teosten kuivattaminen uunissa ja raakapoltot	29
4.5	Lasittaminen ja lasituspoltot	29
4.6	Valmiit teokset	33
4.7	Taiteen hinnoittelun ongelmallisuus	37
5	NÄYTTELYN SUUNNITTELU	40
5.1	Näyttelytilan haasteet	41
5.2	Näyttelyn painotuotteiden suunnittelu	44
6	LOPPUPOHDINTA	49

AINEISTOT

LÄHTEET

LIITTEET

Liite 1 Reseptit

Liite 2 Uuni-ohjelmat

Liite 3 Hintalaskelmat

Liite 4 Luonnokset ja koeteokset

Liite 5 Näyttelysopimus

1 MINÄ TAITEILIJANA

Olen vähitellen kasvanut pitämään itseäni taiteilijana. Olen epäillyt taiteilijan uralle lähtemistä, koska en saanut siihen tarpeeksi tukea läheisiltä ihmisiltä. En voi väittää olevani vieläkään varma, tuleeko urani koskaan olemaan pelkkää taiteen tekoa. Siitä olen kuitenkin aivan varma, etten voi koskaan jättää akvarellipalettejani ja rakkaita siveltimiäni pölyttymään kaappien kätköihin.

Ajattelen, ettei ainoastaan taidekoulun käymällä voi tulla taiteilijaksi. Pitää omata vahva omintakeinen ja taiteellinen ilmaisukeino, jolla vakuuttaa yleisö. Taideyleisö päättää, mikä on taidetta. Jos teokseni eivät herätä katsojassa mielenkiintoa ja ajatuksia, en ole onnistunut luomaan taidetta juuri hänelle. Kuitenkin jollekin toiselle henkilölle teokseni saattavat merkitä enemmän. Mielestäni on selvää, ettei voi luoda taidetta kaikkien makuun, koska lopulta ei miellytä enää ketään. Helene Schjerfbeckin osuvaa kommenttia lainaten: ”Samalla kun kumartaa kaikille, pyllistää kaikille.”

Minulle taiteen tekeminen on pikemminkin johdatus kuin valinta. Näen taiteilijan elämän rikkaana, sillä silloin saa itse luoda omat rajansa ja jokaisella siveltimenvedolla tuodaan jotkin uutta tähän maailmaan. Mielestäni ihmisen elämä on liian lyhyt, jotta kannattaisi liikaa tehdä sellaista työtä, missä ainoana lohtuna on palkka. Se motivoi vain palkkapäivänä. Uskon vahvasti jatkavani työskentelyä taiteen parissa ja muotoilijan ammattitutkinto lisänä on vain etu.

Muotoilu ja taide eivät mielestäni ole ristiriidassa keskenään. Muotoilijalla on hyvä olla visuaalista näkemystä, mitä myös taiteilijalta ehdottomasti vaaditaan. Muotoilijan ammattitaidolla voi tuottaa taidetta ja sitä kautta hankkia lisäelantoa.

1.1 Opinnäytetyön tavoitteet

Tähän asti tekemäni taide on pääasiassa ollut akvarellimaalaustaidetta. Tavoitteeni työltäni on vahvistaa omaa taiteellista ilmaisua käyttäen nyt aivan toisen tyyppistä materiaalia, keramiikkaa taiteen tekemisen välineenä. Pyrin löytämään keramiikasta taiteellista ilmaisuvoimaa sopimaan yhteen akvarellieni kanssa. Haluan löytää samanlaista tekemisen riemua keramiikkataidetta tehdessäni, mitä maalaaminen minulle antaa. Toivon onnistuvani rakentamaan savesta muotokieleltään ja ilmaisultaan samantyyllisiä teoksia. Haluaisin, että yleisö tunnistaisi eri materiaaleilla tehdyt työt minun tekemikseni. Näyttelyltä tavoittelen huomiota myös keramiikkataiteen tekijänä.

Minulle on henkilökohtaisesti erittäin tärkeä ymmärtää, miten ja millä perustein taidetta hinnoitellaan. Haluan saada selvyyttä näihin asioihin, jotta kykenisin arvioimaan omille teoksilleni sopivat myyntihinnat. Taiteilijaksi pyrkivän on hyvä tietää, millä hinnoilla omasta toiminnasta tulee kannattavaa.

Näyttelyn suunnittelulla saan lisäkokemusta näyttelyn järjestämisestä ja saan tekemiseeni ruutiinimaista otetta. Tämän ansiosta näyttelyn pitäminen ei välttämättä tunnu niin valtavalta ja monimutkaiselta asialta. Toivon rohkaistuvani yhä useammin järjestämään omia näyttelyitä sekä osallistumaan yhteisnäyttelyihin. Pyrin siihen, että taiteeni olisi helposti lähestyttävää ja sopivan kaiken-

ikäisille. Uskon värienkäyttöni sekä ilmaisutyylini olevan ratkaisuna siihen. Niistä olen tähän asti saanut myönteistä palautetta.

1.2 Tavoitteet taiteeni taustalla

Haluan taideteosteni antavan katsojalle myönteisiä kokemuksia ja oivalluksia. Mielestäni parhaimmillaan taiteen positiivinen kokeminen lisää ihmisen voimavaroja. Olen varma, että positiivisuutta ei ole tässä maailmassa yhtään liikaa, ettei sitä voisi taiteen avulla tuoda hiukan lisää.

Toivon taideyleisön oivaltavan, että keramiikka voi olla paljon muutakin kuin astioita kaupanhyllyllä. Taidekeramiikkaa on mielestäni esillä Suomessa liian vähän. Hämmästyin itsekin keramiikkataiteen monipuolisuutta vieraillessani ensimmäistä kertaa viime keväänä taidekeramiikkapajoissa Tallinnan vanhassa kaupungissa. Minua harmitti se, ettei Suomessa samalla tapaa valmisteta taidekeramiikkaa ja tuoda sitä yhtä voimakkaasti esille kuin Virossa. Mielestäni Suomessa pitäisi olla enemmän taidekeramiikkaa. Keramiikan tekijöitä ei ole paljoa puhumattakaan taidekeraamikoista. Tuntuu, että suurimmaksi osaksi vain keramiikka-alan ihmiset tietävät, missä milloinkin järjestetään taidekeramiikkatapahtumia.

Uskon, että taidekeramiikkatapahtumista tiedottaminen ontuu osittain rahallisten resurssien vähäisyyden vuoksi, mutta myös taidekeraamikkojen laiskan sosiaalisen median käytön takia. Tiedottaminen sosiaalisessa mediassa on parhaimmillaan jopa kaikkein tehokkain tapa saavuttaa laaja yleisö ja mikä parasta, sen voi tehdä lähes kuluitta. Blogin, Facebookin ja Twitterin pitäminen on ilmaista. Niiden kautta on hyvin yksinkertaista ja nopeaa informoida laajaa yleisöä.

Uskon, että viemällä taide lähemmäs tavallista kansaa, kuluttajia voidaan sen olomassaoloa ja kysyntää lisätä. Sen vuoksi olen tyytyväinen, että ensimmäinen oma näyttelyni järjestetään sisustusliikkeessä, eikä taidegalleriassa. Sisustusliikkeissä käyvät hyvin monenlaiset asiakkaat, jotka eivät välttämättä vieraile taidegallerioissa. Luulen taidegallerioissa vierailun vähäisyyden johtuvan siitä, että ihmiset pelkäävät heidän asiantuntemattomuutensa taiteessa käyvän ilmi ja kokevat siksi alemmuutta tai he pelkäävät taiteen olevan heille liian kallista. Tähän tulokseen olen päätenyt lukemalla ihmisten kommentteja rivien välistä. Maalauksia myydessäni minulta välillä kysytään, tiedätkö missä myydään edullista taidetta. Oletuksena tässä siis on se, että taidetta myyvät tahot, taidegalleriat myyvät sitä ylihinnoin. Jotkut ovat jopa kysyneet, paljonko taidegallerioissa käyminen maksaa. Kaikki eivät siis edes tiedä sen olevan ilmaista!

1.3 Keramiikkataiteen merkitys minulle

Muoto inspiroi maalaustaidettani ja maalaukset muotoilu. Keramiikan tekeminen on luonteeltaan fyysistä, koska siihen liittyy jatkuvasti tuntoaisti, saven olemuksen ja muodon tuntu sormenpäissä. Parhaimmillaan keraamisen työn onnistuminen voi olla siis sekä fyysinen että henkinen kokemus. Akvarellimaalauksia tehdessä kokemus on ennemminkin vain henkinen. Väriin ja veden liike paperilla aiheuttaa onnistumisen ja epäonnistumisen kokemuksia, jotka syntyvät pääasiassa omassa mielessä.

Keramiikan kolmiulotteisuus ja kosketeltavuus tuovat taiteen kokemiseen voimakkaammin tunneaitin mukaan. Fyysisyys on läsnä koossa, pintastruktuurissa, hauraudessa ja vahvuudessa, painossa, kiilloissa ja mattapintaisuudessa sekä läpikuultavuudessa. Valaistuksella ja varjoilla voidaan muuttaa keramiikkataiteen tunnelmaa. Keramiikkataiteen tekemisessä materiaalin muutokset hämmästyttävät lähes aina. Savi kuivuu, kutistuu, tiivistyy ja kovettuu lämpötilan muutosten myötä ja nämä kemialliset muutokset materiaalissa muuttavat saviesineen keramiikaksi. Pinnan käsittely erilaisin menetelmin esimerkiksi lasittamalla tuo keramiikkaan jälleen uudenlaisia ominaisuuksia.

Keramiikkataiteessa ihastuttaa materiaalien jopa toivottu virheellisyys, mitä ei teollisesti valmistettavassa keramiikassa sallita. Lasitteiden kupliminen, kuroutuminen, kiteytyminen ja säröileminen saattavat olla erittäin kauniita ja häkellyttäviä. Taidekeramiikan tekotavat rajoittaa vain taiteilija itse. Sen takia hulluttelu taidekeramiikassa on usein myös läsnä. Taidekeramiikka tekee keramiikasta materiaalina paljon ihmeellisemmän ja monipuolisemman kuin arkipäiväinen kulutuskeramiikka.

2 YHTEISTYÖKUMPPANIN ESITTELY

Kesällä 2012 vein Kokkolaan Dáhlia-nimiseen sisustustavara-liikkeeseen myyntiin kortteja, jotka olen suunnitellut ja valmistanut itse. Liikkeen pitäjä, Kaarina Suutari, ihastui korttieni perusteella maalaustyyliini ja kysyi minulta kiinnostuneisuuttani pitää joskus taidenäyttely hänen liikkeensä yhteydessä alakerrassa sijaitsevassa taidehuoneessa. Kiinnostuin asiasta, mutta en heti lupautunut hänen pyyntöönsä. Etusijalla työjärjestyksessäni oli opinnäytetyön teko ja koin näyttelyn järjestämisen olevan haastavaa ja työlästä toimintaa.

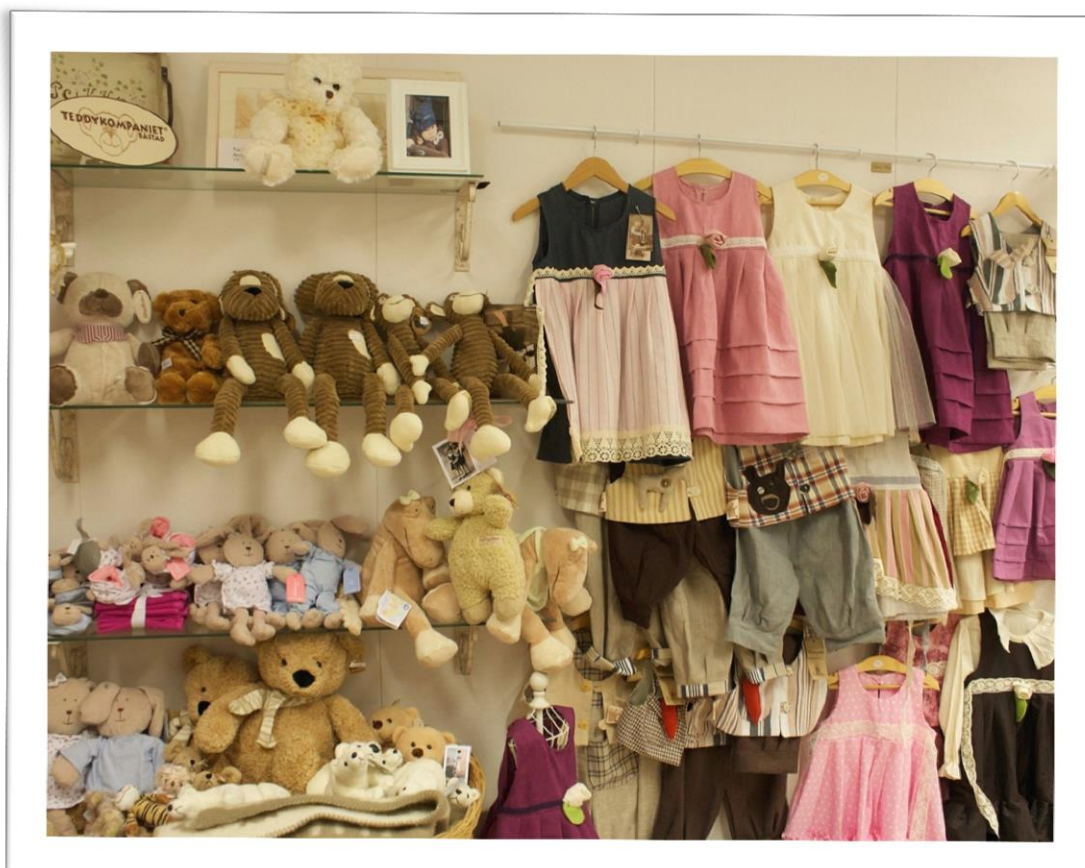
Kuva 1. Näyteikkunasta näkyy Isokatu. Kuva 2. Dáhliassa on laajat valikoimat.

Mietin jälkepäin, sopisiko Kaarinalle se, että tekisin näyttelyyn osan töistä keramiikkaa ja osa olisi akvarellimaalauksia. Soitin ja kysyin hänen mielipidettään asiasta. Hän oli hyvin myönteinen ehdotukselleni. Hän suositteli sopiviksi näyttelyajankohdiksi touko-kesäkuuta tai ajanjaksoa ennen joulua. Minulle toukokuu sopi opinnäytetyöni kannalta paremmin, koska virallinen opinnäytetyökurssini oli ensimmäisessä jaksossa kevätlukukaudella 2013.

Dáhlia sijaitsee Kokkolan keskustan vanhimmalla ostoskadulla, Isokadulla (kuva 1). Dáhlia on sisustus- ja lahjatavaroiden erikoisliike, joka on perustettu vuonna 2000. Sieltä voi hankkia harvinaisempiakin tuotteita, kuten silkikasveja. Liike tarjoaa palveluina vihersisustussuunnittelua silkikasveilla yrityksille ja jopa yksityishenkilöillekin. Lisäksi niitä voi vuokrata häihin ja muihin juhliin. Liikkeen tarjonta on monipuolinen (kuva 2). Asiakas voi löytää sieltä tuotteita, joita ei välttämättä löydä muista sisustustavaroita myyvistä liikkeistä. Lastenkamarista löytyy esimerkiksi suloisia pehmoleluja ja erittäin

kauniita, vanhanajan henkisiä juhlavaatteita lapsille (kuvat 3 ja 4).

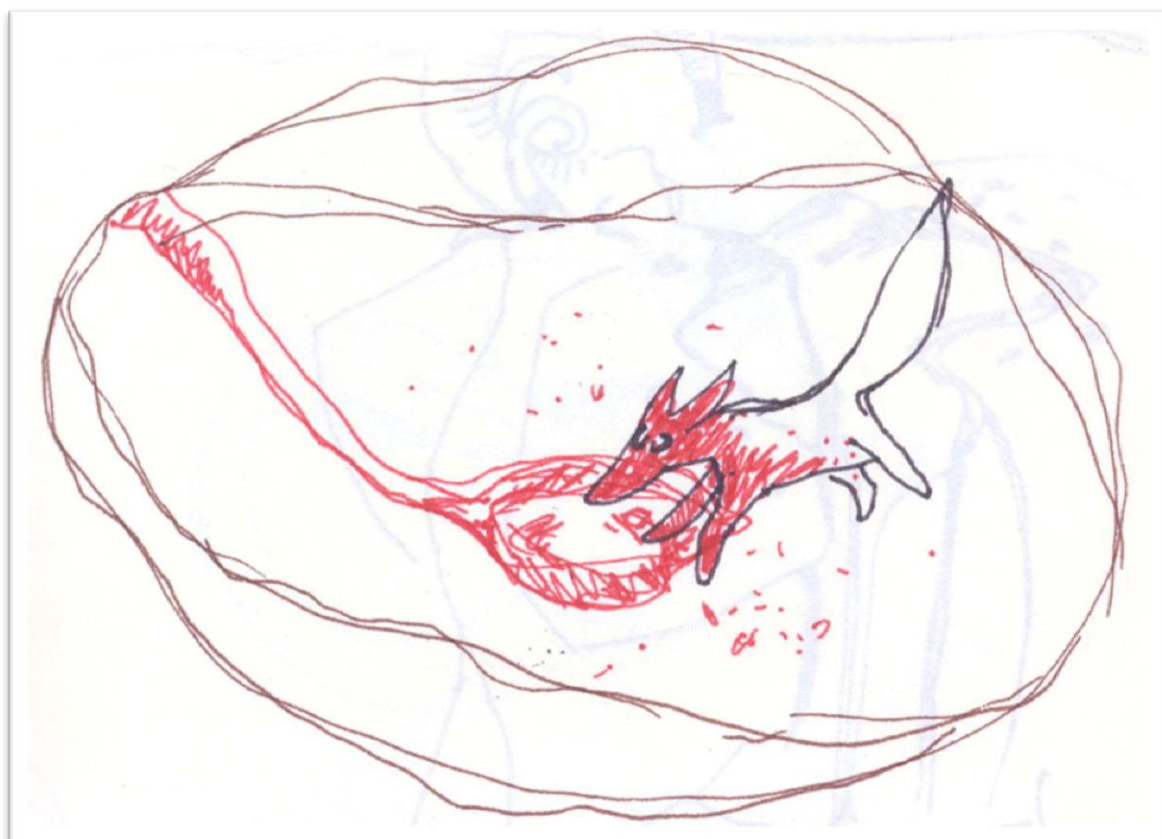
Kuvat 3 ja 4. Lastenkamarin antia.

3 IDEAN SYNTY TAIDEKERAMIIKALLENI

Mietin sopivia aiheita, jotka yhdistäisivät keramiikan ja maalaustaiteen. Riippumatta käytössäni olevista materiaaleista olen aina ollut innokas värien käyttäjä. Näyttelyn kantavaksi ideaksi muodostui siis taidekeramiikan ja maalaustaiteen vuoropuhelu ja kohtaaminen värien avulla. Näyttelyn tarkoituksena on herätellä ihmisiä käyttämään rohkeammin värejä sekä kyseenalaistaa liian musta-valkoista sisustustyyliä. Päätin valmistaa näyttelyyn keraamisen väripaletin, joka symboloi omaa rohkeaa värienkäyttöäni. Lisäksi jokainen väripaletin osanen toimii itsenäisesti taideteoksena samalla, kun se on osana teoskokonaisuutta.

Alkuvaiheessa ideointiani, suunnittelin valmistettavaksi pelkästään keraamisia vateja, jotka olisivat ikään kuin värinappeja. Vtien luonnoksia on liitteessä 4. Myöhemmin keksin hauskan sisällön ja jatkoidean väripalettivadeille, joka yhdistäisi taidekeramiikkaani ja akvarellitöitäni voimakkaammin toisiinsa. Ideani oli valmistaa kolmiulotteisia eläinveistoksia vtien sisälle. Keksin ajatuksen eläinaiheista maalauksistani. Tämän idean siivittämänä maalasin myös uusia eläinteoksia täydentämään näyttelykokonaisuuden sisältöä.

Halusin, että taidekeramiikassani eläimet ikään kuin leikkivät väreillä ja kummastelevat niitä. Valitsin eläimet siten, että ne korostvat tietyn värin luonnetta. Teoksissa eläimet saavat väriä pintaansa vasta kosketettuaan värejä. Halusin jättää eläimet osittain lasittamatta lisätäkseen taideteoksen jännitettä. Värit ja roiskeet tuovat niihin elämää. Ensimmäinen hahmotelma kettuveistoksesta (kuva 5).

Kuva 5. Kettu leikkii ihmeissään punaisessa värinapissa.

3.1 Värien ja eläinten valinta näyttelytöihini

Taiteeni taustalla on ajatus katsoa maailmaa lapsen näkökulmasta olematta kuitenkaan vain lapsille suunnattua taidetta. Usein se poikkeaa täysin aikuisen maailmasta. Lapsilla on myös oikeus käyttää värejä enemmän kuin aikuisilla. Värikkäät asiat mielletään helposti lapsille sopiviksi tai lapsellisiksi. Marimekon Kulkue-kangasta ostaessani liikkeen myyjä kehui sen sopivan loistavasti lastenhuoneeseen verhoiksi. Ilmeisesti siis harva aikuinen uskaltaa käyttää rohkeasti värejä. Mielestäni on ärsyttävää olettaa vain lasten käyttävän kirkkaita värejä. Pelkäävätkö aikuiset leimautuvansa lapsellisiksi tai epäuskottaviksi käyttäessään värejä?

Valitsin näyttelytöihini tulevat värit sen perusteella, kuinka olennainen väri on omassa akvarellipaletissani. Siniset ja keltaiset värinapit ovat aina loppumaisillaan. Ne kuluvat myös sen takia, että sekoitan niistä vihreää, mikä onkin kolmanneksi suosituin värini. Punainen ja oranssi kilpailevat suosiopaidasta, joten päätin henkilökohtaisesta makumieltymyksestäni valita oranssille hiukan punaista suuremman vadin.

Sininen on käytetyin väri paletissani. Siksi se ansaitsee erikoisen eläimen, elefantin (kuva 6). Elefantit ovat useinmiten rauhallisia eläimiä ja niiden muisti on uskomattoman pitkä (Howard Michael 2010). Sinisellä on helppo kuvata syvyyttä ja kaukaisuutta, koska se koetaan etäännyttävänä, rauhoittavana ja viileänä värinä (Töyssy, Vartiainen ja Viitanen 2003, 184).

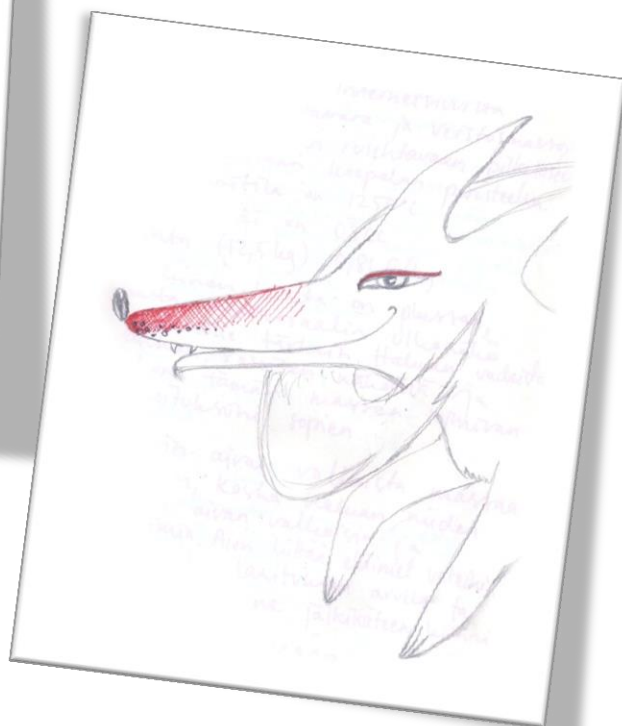

Kuva 6. Luonnosmainen maalaus sinisestä elefantista.

Mielestäni keltainen väri sopii uteliaalle, älyk-
käälle ja sosiaaliselle eläimelle, sialle (Suomen
Minipossuyhdistys ry 2003). Kirkas keltainen
väri symboloi iloa ja virkeyttä. Se luo lämmittä-
vän ja lähentävän vaikutuksen. (Töyssy ym.
2003, 184).

Vihreää symboloi nuoruutta ja luontoa. Mietis-
kelyä ja keskittymistä edistävänä värinä sen
uskotaan vähentävän jännittyneisyyttä. (Töyssy
ym. 2003, 184) Vihreän tarkoituksena on luoda

turvallinen tunnelma monille hyvinkin pelottaviin
paikkoihin, kuten sairaaloihin. Jänis on mielestäni
oikea eläinhahmo vihreälle värille, koska monissa
saduissa, kuten Disneyn Bambissa ja Robin Hoodis-
sa, se kuvataan usein sympaattisena ja luottamusta
herättävänä eläimenä (kuva 7).

Kuvat 7-9. Luonnoksia eläimistä.

Oranssi väri miellyttää minua hyvin paljon. Se on
lämmin, loistokas ja juhlava väri (Töyssy ym. 2003,

184). Sillä on piristävä ja motivoiva vaikutus minuun. Kissa ei mielestäni ole tylsä eläin, vaikka se
aluksi saattaa vaikuttaa tavanomaiselta valinnalta (kuva 9). Kissat ovat luonteeltaan mielenkiintoisia
ja niillä on hauska ominaisuus: ne venyvät uskomattomiin pituuksiin ja asentoihin.

Punaisen koen räiskyväksi ja vaaralliseksi väriksi. Maalatessa sen kanssa pitää olla tarkkana, sillä se vie hyvin helposti kaiken huomion. Pahimmillaan punainen väri voi pilata koko taideteoksen. Sen takia sitä on käytettävä erittäin harkiten, mieluiten liian vähän kuin liikaa. Parhaimmillaan se korostaa juuri sopivasti työtä ja tekee siitä kiinnostavamman. Punainen symboloi verta sekä elämää ja luonteeltaan se on energiaa välittävä väri (Töyssy ym. 2003, 184). Kettu sopii loistavasti kantamaan punaista väriä (kuva 8). Saduissa ketut ovat luonteeltaan viekkaita ja arvaamattomia. Ovelat hahmot tekevät saduista kiinnostavampia ja lisäävät jännitettä punaisen värin tavoin.

3.2 Historian huminaa

Opinnäytetyölleni väripaletti-idea syntyi värien valmistuksen rikkaasta ja pitkästä historiasta. En tarkkaan tiedä millaisissa astioissa värit on valmistettu, mutta kuvittelin mielessäni niitä valmistettavan laakeassa keraamisessa vadissa, jonka pinta on karkea ja lasittamaton.

Eri kansat valmistivat värejä eri materiaaleista, mutta yhteistä värien valmistamiselle oli se, että niiden valmistamisessa käytettiin usein luonnon raaka-aineita, kuten kasveja (Hintsanen). Ajattelen, että valmistusastian karkean pinnan ansiosta värjäävät kasvit saatiin jauhettua hienojakoiseksi pulveriksi. Teosteni astiamainen muoto symboloi kulhoa, jossa väri on voitu valmistaa. Halkeamat teoksistani kuvastavat värien valmistuksen historian pituutta ryppyjen tavoin. Ajan myötä uriin pinttyy värjääviä pigmenttejä, jotka kielivät tietyn värin valmistusastiasta.

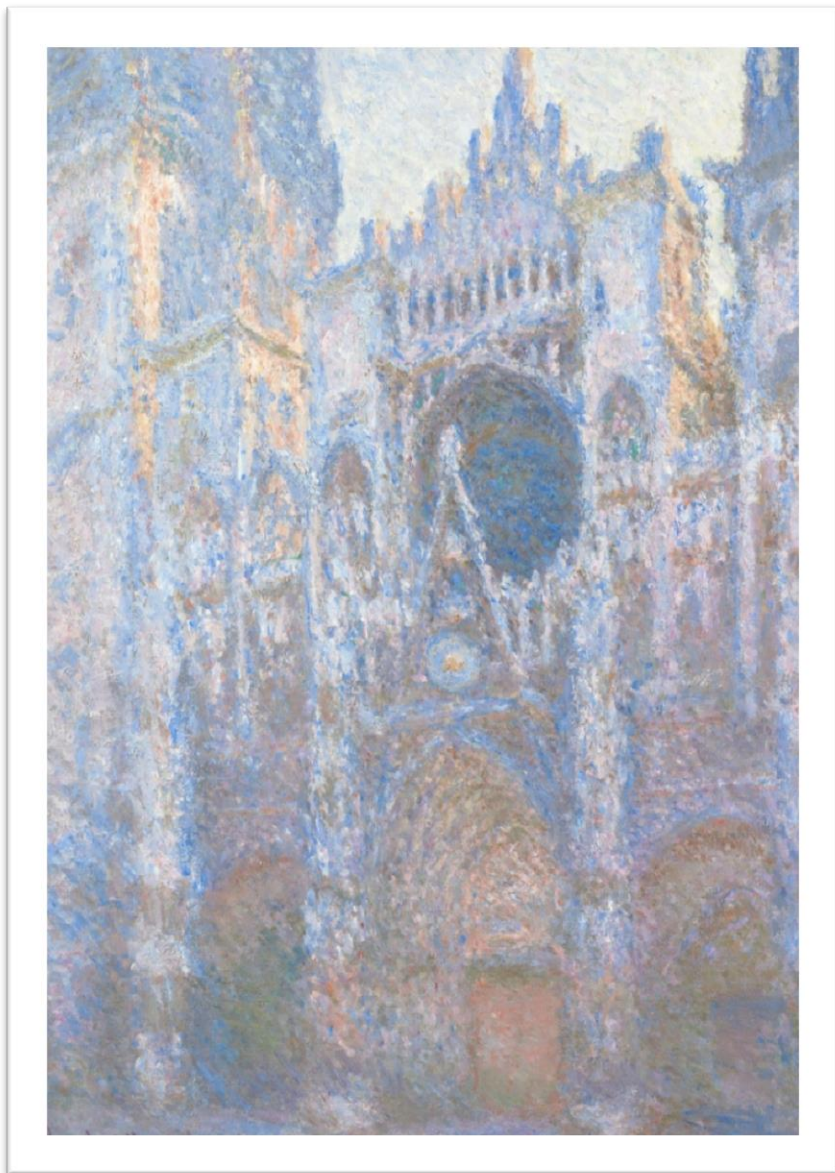
Tärkeimmät väriä antavia kasvit olivat monissa kulttuureissa samoja. Indigo-kasveista saatiin sinistä, punaista valmistettiin matarakasveista, väriresedasta saatiin keltaista ja ruskeat värit olivat peräisin eri puiden kuorista. Myös hedelmiä ja mineraaleja on käytetty värien valmistamiseen. Vihreä ja musta olivat erittäin ongelmallisia värejä valmistaa. Värien sekoittamiseen eivät päteneet samat säännöt, mitkä toimivat synteettisissä eli keinotekoisissa väreissä. Värien valmistajat ovatkin nykyään verrattavissa biologeihin ja kemisteihin. (Hintsanen)

Yhtälailta kuin värien valmistajilta, myös keramiikan tekijöiltä vaaditaan lähes kemistien taitoja. Lasitteiden ja savimassojen valmistus on myös tiedettä, joka syntyy empiiristen kokeilujen perusteella. Kaikki valmistukseen liittyvä on kirjattava tarkasti muistiin, jos haluaa tulevaisuudessa valmistaa tekemäänsä uudestaan. Myös keraamisten värien sekoittamisessa on samankaltainen ongelma, kuin kasviperäisten värien sekoittamisessa. Todellinen väri paljastuu vasta lasituspolton jälkeen, minkä takia lasitteista on hyvä tehdä kokeiluja ennen lopullisen esineen lasittamista.

3.3 Värit vaikuttavat ihmiseen

Opinnäytetyöni lähtökohtana ovat kirkkaat ja puhtaat värit. Olen 11 vuotta harrastanut maalaamista aktiivisesti. Usein maalaan teoksiani lähes puhtailla väreillä. Ammattitaiteilija Esa Tiainen kertoi minulle aikoinaan, että värejä pitäisi sekoittaa vähintään kahteen tai kolmeen muuhun väriin. Lienen ollut huono oppilas, koska en totellut tätä neuvoa. Kenties juuri sen ansiosta olen kehittynyt puhtaiden värien käytössä lahjakkaaksi havaitsemaan, mikä väri sopii toisen viereen.

Impressionistitaiteilijoista Claude Monet on suosikkini. Minua kiehtoo hänen oivalluksensa oikean tunnelman löytymisestä vastavärien avulla. Tietyn auringonvalon aiheuttamista varjoista löytyy aina valon värin vastaväri (kuva 10). Niin uskomattomalta kuin se kuulostaakin, olen itse havainnut, että hänen oivallus pitää paikkaansa. Sen huomaa parhaiten aurinkoisella säällä. Impressionistit pyrkivät ikuistamaan ohikiitävän hetken, minkä takia maalaamisen kiireessä värejä käytettiin puhtaampina (Töyssy ym. 2003, 122).

Kuva 10. Rouen Cathedral, West Façade, Claude Monet. Valokuva National Gallery of Art, Washington, D.C.

Tunnen itseni kotoisaksi ympäristössä, josta löytyy värejä. Valkoinen tai musta elinympäristö olisi minulle hyvin ahdistava. En toki vieroksu niitä väreinä, mutta koen niiden yksistään olevan kylmiä kuin teräs. Valkoisella ja mustalla on loistava ominaisuus korostaa muita värejä. Korostusta voi toki tehdä erittäin tehokkaasti vastaväreillä, mutta ne saattavat aiheuttaa suurina pinta-aloina keskittymisvaikeuksia.

Värien merkitys ihmisen hyvinvointiin on paljon suurempaa, kuin mitä voisimme kuvitellaan. Näin kertoo Suomen yksi vaikuttavimmista väriasiantuntijoista, Seppo Rihlama. Rihlama on tutkinut värien ja valojen vaikutusta ihmisen hyvinvointiin esimerkiksi tekemällä empiirisiä kokeita keinovalaistujen kasvien yhteyttämistä.

Värejä ei ole ilman valoa. Ihmisen silmä havaitsee eri aallonpituudet väreinä. Eri väreillä ja sävyillä on erilainen vaikutus, koska energiasä-

teilyn vaikutukset muuttuvat samalla, kun aallonpituus vaihtuu. Esimerkiksi päivänvalossa oleva väri ja sen aiheuttamat vaikutukset muuttuvat jatkuvasti, koska päivänvalon säteilyn määrä muuttuu koko ajan. (Rihlama 2000, 7.) Olen itse havainnut tämän asian omassa arjessani seuraavalla tavalla. Sama taidemaalauksen saattaa aiheuttaa erilaisia tuntemuksia ja kokemuksia ihmisessä eri vuorokauden aikoina. Kirkkaalla, aurinkoisella säällä värit näyttävät vaaleilta ja puhtaammilta kuin illanhämärässä, jolloin päivänvalo on enää hyvin vähän. Joidenkin teosten tunnelma saattaa suorastaan muuttua aavemaiseksi. Maalauksen oikeanlainen valaistus on siis erittäin tärkeä osa sen kokemista oikein taiteilijan tarkoittamalla tavalla.

Kasvit käyttävät yhteyttämisessä näkyvän valon eli päivänvalon säteilystä lähes kaiken muun paitsi vihreän värin aallonpituuden. Kasvien kannalta olisi siis tärkeää, että niitä kasvatettaisiin päivänvalossa. Kasvien ulkomuoto muuttuu erilaiseksi riippuen siitä, minkä sävyisessä valaistuksessa niitä kasvatetaan. On siis hyvin todennäköistä, että värit vaikuttavat vastaavasti myös ihmiseen. Ihmisen hyvinvoinnin kannalta päivänvalon kaikki aallonpituudet ovat elintärkeitä, lukuun ottamatta muutamia harvinaisia sairauksia. Sävylliset valot ovat tarpeellisia vain hoitokeinoina, jos ihmisen tasapainoinen tila on jostakin syystä järkkynyt. (Rihlma 2000, 8.)

4 TAIDE-ESINEIDEN VALMISTUSPROSESSI

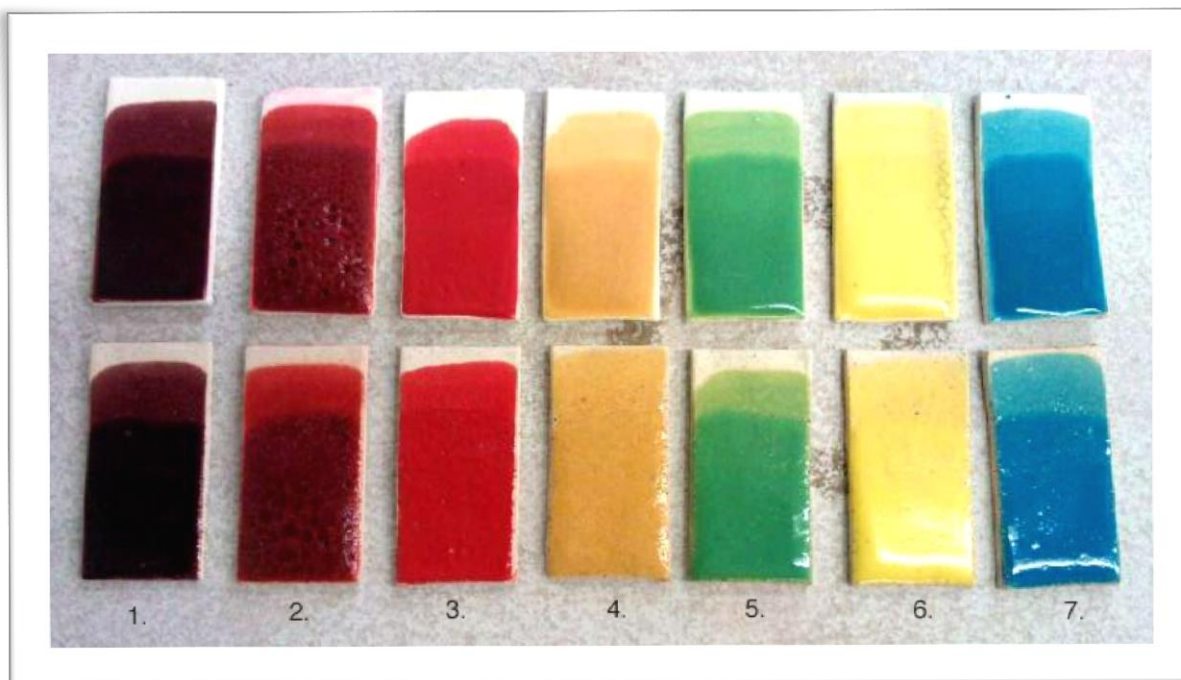
Minulla oli selkeä mielikuva, millaista savimassaa tarvitsin töihini, joten päätin tilata ne itse keramiikkatarvikkeita myyvältä yritykseltä, Varnialta. Tutkin Varnian Internet-sivuilla olevia koepalojen kuvia ja valitsin niiden perusteella itselleni kaksi erilaista savimassaa. Koska halusin vatien olevan vanhan ja karkean näköisiä, valitsin niihin rosoisen, rusehtavan CRC-kivitavarasaven, jonka polttolämpötila on 1250 °C.

Etsin eläinhahmoihin mahdollisimman valkoista massaa, koska halusin niiden olevan lasittamattomalta pinnaltaan elottoman valkoisia ja sieluttomia kuin valkaistu paperi. Tähän tarkoitukseen uskoin Kivitavarasavi K129:n sopivan mainiosti. Koepaloja valmistaessani huomasin CRC-kivitavarasaven olevan sellaista kuin ajattelin, mutta K129 ei harmikseni ollut tarpeeksi muovautuvaa, vaan murtui käsiteltäessä helposti rikki. Opin teoksia tehdessäni kuitenkin käsittelemään molempia savimassoja. Testasin koekettuvestoksella (liite 4) savimassojen yhteenliittämistä lasitteen avulla ja tulos oli toivomani mukainen.

Lasitteen ja väriaineiden valinta koitti seuraavassa työvaiheessa. Kyselin opiskelijakollegoilta hyvistä lasitteista, jotka sopisivat väripigmenteillä värjättäviksi. Sain opiskelija Irja-Liisa Kiiskiseltä Airi Hortlingin NPL-lasitteen (neutraali lasite pigmenteille), jonka sopiva polttolämpötila on 1200 °C astetta. Lasitteen prosenttikaava löytyy liitteestä 1. Lasitteen matalahkosta polttolämpötilasta johtuen täytyi lasituspolton tapahtua 1200 °C asteessa. Vaikka savimassan polttolämpötila on korkeampi, lasitteen polttolämpötila ratkaisi tässä tapauksessa, jotta pääsin haluamaani lopputulokseen.

Halusin käyttää taidekeramiikassani turvallisia lasitteita, joten käytin väriä tuovina aineina väripigmentejä värimetallioksidien sijaan. Lisäksi halusin lasitteiden näyttävän tasalaatuisen maalimaisilta, koska niiden tarkoituksena on esittää maalia. Värimetallioksidit saattavat usein olla vivahteikkaita ja yllätyksellisiä, joten sekin vuoksi halusin välttää niitä.

Väripigmenteissä väriaine on yleensä liukenemattomassa muodossa riippuen sen valmistusraaka-aineista. Väriaine ei siis poltoissa liukene lasitesulaan, vaan toimii itsenäisenä väriä antavana elementtinä lasitteessa. Tämän ansiosta oikeaan lämpötilaan poltettuna lasituspolton käyneestä esi- neestä ei liukene väripigmenttien aiheuttamana myrkyllisiä aineita. Valmiit teollisuusväripigmentit, joita minäkin teoksiini valitsin, valmistetaan liukenemattomiksi seuraavalla tavalla. Raaka-aineet sekoitetaan yhteen ja jauhetaan jauhomaiseksi pulveriksi. Väri- liete kuivatetaan ja kuumennetaan niin, että väri- komponentit kiinnittyvät toisiinsa ja orgaaniset ainesosat palavat pois. Tätä kutsutaan kalsinoinniksi. Kalsinoinnin sijaan voidaan myös käyttää frittausmenetelmää, jossa väri- komponentit sulatetaan juoksevaksi lasitesekoitteeksi. Kalsinoinnin tai frittauksen jälkeen väriaine murskataan ja pestään huolellisesti. Lopuksi väriaine jauhetaan veden kanssa kuulamylyssä eli keraamisia kuulia sisältävässä mylyssä niin kauan, että se on tarpeeksi hienojakoista. Väripigmentti on käyttövalmista kuivatuksen jälkeen. (Jylhä-Vuorio 2003, 149, 154.)

Kuva 11. Ylemmällä rivillä on K129 massasta tehdyt lasituskoepalat ja alemmalla CRC massan koepalat.

1. Pinkki, josta tuli tummanpunainen. Tuloksen nähtyäni päätin tehdä oranssin tämän tilalle.
2. Paloautonpunainen, johon tuli ei-toivottuja kraatterimaisia kuplia. Punaisen sävy ei myöskään ollut toivottu.
3. Paloautonpunaisesta lasitteesta tehty koepala. Lasitepohja on eri kuin muissa: Emmanuel Cooperin lasite 315, johon on lisätty 10 % Zirkonium silikaattia ja 8 % paloautonpunaista pigmenttiä.
4. Zirkonioranssi, joka on lähempänä okran sävyä.
5. Viktorianvihreä
6. Zirkonikeltainen
7. Merensininen

Värierot eri savimassoilla eivät ole kovinkaan suuret (kuva 11). Aluksi ajattelin lasittavani kissaveistoksen pinkillä lasitteella. En kuitenkaan saanut pinkkiä väriä aikaiseksi. Luultavasti lasitepohja johon väripigmentin sekoitin, ei soveltunut pinkin värin aikaansaamiseksi. Savimassoillakin saattaa olla hiukan vaikutusta värien muodostukseen. Päätin siis tehdä oranssin lasitteen pinkin tilalle. Säästin huomattavasti enemmän aikaa sekä koepolttojen sähkökustannuksia kuin siinä, että olisin yrittänyt löytää sopivamman lasitepohjan pinkille väripigmentille. Oranssiin lasitteeseenkaan en ollut erityisen tyytyväinen, koska se näytti enemmän okran keltaiselta kuin kirkkaan oranssilta. Tyydyin tähän väriin, koska lasite oli muuten kohtalaisen onnistunut. Emmanuel Cooperin paloauton punainen lasite onnistui paremmin kuin osasin odottaa. Siksi valitsin sen ketulle sopivaksi väriksi. Vihreässä, keltaisessa ja sinisessä lasitteessa ei myöskään ollut mitään moitittavaa.

4.1 Kipsimuotin valmistus

Valmistin kipsimuotin ennen joulua, jotta pystyin heti loman loputtua aloittamaan vatiin eli eläinveistosten alle tulevien jalustojen valmistamisen. Olin pohtinut erilaisia keinoja kuperan muodon aikaansaamiseksi hyvissä ajoin ennen töihin ryhtymistä. Kuperu muoto oli mielestäni kätevämpi kuin kovera muoto, sillä siihen kuluisi todennäköisesti vähemmän kipsiä ja halusin sisäpinnan kuvioinnin olevan halkeamia. Helpoiten halkeaman kaltaiset kuviot saa vadin sisäpinnalle, kun muotti on kupera. Kerron aiheesta tarkemmin kappaleessa 4.2.

Pohdinnassa tulin siihen tulokseen, että kupera muoto syntyy kätevimmin lähes itsestään, kun kaadetaan kipsiliete kankaaseen, joka on kiinnitetty puristimilla hiukan löysästi ämpäriin yläreunaan. Etisin tarpeeksi suuren ämpäriin, jotta muotin halkaisija olisi toivomani kokoinen ja kiinnitin siihen vanhan puuvillaisen flanellipaitani. Jätin muotin kuivumaan yön yli ja seuraavana päivänä irrotin sen kankaasta. Kipsimuotin pinnalle jäi kankaasta hiukan nukkaa ja lankojen säikeiden kuvioita, mutta se ei haitannut lainkaan. En halunnut hioa muottia sileäksi, koska halusin vateihin hentoa kankaan jäljistä syntynyttä pintastruktuuria.

Suuremmat kankaan saumojen jättämät urat kipsasin umpeen niin kutsutulla tapetulla kipsillä. Tapettua kipsiä valmistetaan aluksi aivan kuten tavallistakin kipsiä: veteen sekoitetaan kipsijauhetta. Kun kipsiliete alkaa jähmettyä, lisätään vettä ja sekoitetaan uudelleen. Tätä toistetaan noin kolmesta viiteen kertaan. Lopuksi seoksella tilkitään paikattava alue. Tapetun kipsin tärkein ominaisuus on se, että paikattu kohta imee samalla tavalla vettä kuin muukin muotti.

4.2 Savivatien valmistus

Aloitin taide-esineiden valmistamisen laakeista vadeista, joiden sisälle eläinveistokset tulevat. Rakensin esineet käsin levytekniikkaa apuna käyttäen. Tekniikan olin sisäistänyt hyvin parin vuoden takaisessa työharjoittelupaikassani Hattulan Kaakelitehtaalla. Levytekniikka on nopea oppia ja se on oivallinen menetelmä keramiikan valmistuksessa.

Aluksi otetaan haluttu määrä savea ja poistetaan siitä ilmakuplat vaivaamalla savikimpaletta lastulevyä vasten taikinan vaivaamisen tapaan. Sitten muovataan savesta halutun mallinen muoto riippuen siitä, millaista muotoa tarvitsee. Seuraavaksi mennään polvilleen lattialla siten, että polvet pitävät lastulevyä jämekästi paikoillaan. Savilevyä pamautetaan kaksin käsin lastulevyä vasten ja taputellaan venähtänyt muoto mahdollisimman tasavahvuisiksi. Tätä toistetaan savilevyä kääntäen niin pitkään, että levystä saadaan noin yksi tai kaksi senttimetriä haluttua vahvuutta paksumpi.

Lopullisen tasaisen paksuuden savilevy saa prässissä, jonka käytössä kuitenkin on muistettava muutama tärkeä asia. Savilevyn alle ja päälle on laitettava erilliset kankaat. Haluttua vahvuutta ei saa prässätä yhdellä kertaa. Se on tehtävä siten, että vain muutamia millimetrejä ohennetaan prässämiskertojen välissä. Jokaisen prässämiskerran yhteydessä savilevykin on käännettävä ylösalaisin ja poikittain sen edelliseen asentoon nähden. Tällainen toimenpide säilyttää pienen pienten savipartik-

keleiden sekalaisen järjestyksen, mikä myös vähentää saviesineiden muotojen vääntymistä uunipolttojen yhteydessä.

Edellä kuvatun toimenpiteen jälkeen minulla oli käytettävissäni tasavahvuinen savilevy, jonka vahvuus kauttaaltaan oli kuusi millimetriä. Halusin vatiin sisäpuolelle halkeilevaa pintastruktuuria. Se tekee niistä kiinnostavamman ja iäkkäämmän näköisiä sileisiin pintoihin verrattuna. Halkeamat syntyivät helposti repimällä savilevystä erikokoisia palasia ja painelemalla ne tiiviisti toisiaan vasten kipsimuotin päälle (kuvat 12-15). Peukaloilla voimakkaasti silotteleminen riitti kiinnittämään palaset toisiinsa. Silottamisen apuna voi myös käyttää erilaisia työvälineitä, jos haluaa pinnan olevan aivan sileä toiselta puolelta.

Kuvat 12–15. Savivadin valmistusta.

Kun vadin koko ja muoto alkoi olla tarkoitukseni mukainen, siistin sen reunat työväläneellä tasaisiksi. En oikaissut reunaviivaa suoraksi, koska halusin siihenkin erikoisemman ratkaisun. Jätin reunaviivan epätasaiseksi, repaleisen näköiseksi. Kuivatin vateja kipsimuotin päällä noin 30–45 minuuttia riippuen vadin koosta.

Vadin irrottamisessa piti olla varovainen. Kipsimuotti imee savesta vettä, joten savivati kutistuu tiiviisti sen ympärille. Irrottaminen tapahtui siten, että nostin ja samalla varovasti avasin savivadin reunoja sormenpäilläni. Käänsin muotin ylösalaisin kankaalla päällystetyn lastulevyn päälle ja työnsin savista vatia voimakkaasti sormenpäilläni irti kipsimuotista samalla, kun kannattelin painavaa muotia ilmassa noin senttimetrin kankaan yläpuolella. Lastulevyn päällä oli kangas sen takia, ettei vati kuivuessaan ja kutistuessaan jää lastulevyyn kiinni ja repeä pohjasta. Heti kun vati tipahti kankaalle, rullasin sanomalehdistä vadin ulkoreunoille muotoa tukevat paperirullat (kuva 16). Silottelin puisen työväliseen ja kostutetun sienen avulla vadin sisäpuolen reunat siisteiksi. Laitoin vadin päälle muovipussin kohtalaisen tiiviisti siten, että pussin reunat olivat lastulevyn alla. Vielä seuraavana päivänä vatien reunoja piti muotoilla uudelleen tarkempaan muotoon ja kaivertaa niiden pohjiin oma signeeraus.

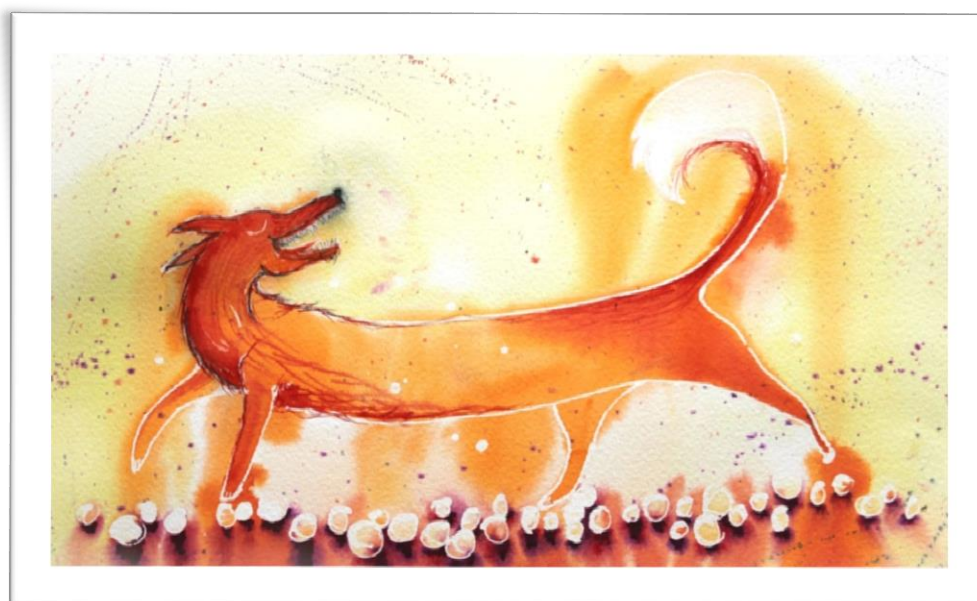
Kuva 16. Lehtikääröt tukevat kaarevaa muotoa.

Valmistin kaikki vadit edellä kuvatulla tavalla. Avasin muoveja hiukan jo muutaman päivän kuluttua niiden valmistamisesta ja jätin hyllyyn melkein kahden viikon ajaksi kuivumaan. Vatien reunaviivojen repaleisen oloiset saumat ja niiden erilaiset halkeamakuviot tekivät jokaisesta uniikin, vaikka käytetty muotti oli kaikilla sama.

4.3 Savieläinten valmistus

Pyysin 11-vuotiasta runoilusta innostunutta sisartani, Klaudiaa kirjoittamaan hauskat runot keraamisille eläinaiheisille teoksilleni. Runot tulevat näyttelyyn keramiikkateosteni lähelle. Lapsen kirjoittamat runot sopivat naivistisiin, värikkäisiin teoksiini ja ne edistävä näyttelyn satumaista sanomaa. Taiteeni taustalla on ajatus katsoa maailmaa lapsen silmin.

"Miten punainen kettu värinsä sai,
Maalipönttöön putosi kai.
Söikö liikaa mansikoita,
tai ehkä punaiseksi sen taikoi
noita.
Vai onko syynä jokin muu,
sen tietää yksin herra kuu."
(Rainio 2013)

Kuvat 17 ja 18. Kettuja eri materiaaleissa.

Aloitin eläinveistosten valmistamisen helpoimmasta eli pienimmästä eläimestä, ketusta. Sen pituus oli noin 10 cm ja korkeus 8 cm. Halusin tutustua uuteen savimassaan pienissä määrissä kerrallaan, etten epäonnistuessani menettäisi liian paljon aikaa. Ketusta tuli varovaisesti muovatun oloinen. En uskaltanut tehdä tarkkoja yksityiskohtia tai vaikeita muotoja, koska pelkäsin massan haurautta ja murtumista. Muovasin ketun pääasiassa sormillani ja puista muovailutyökalua apunani käyttäen. Ketusta ei tullut tarpeeksi kiinnostava, taidokas, eikä se tyyliltään ollut tarkoituksiini soveltuva. Säästin ketun kuitenkin siltä varalta, etten ehtisi tehdä enää uutta (kuva liitteessä 4). Ketun valmistusaika kesti pitkään, noin kolme tuntia. Kuvassa 17 on ensimmäinen veistos ketusta ja kuvassa 18 on kettumaalaus.

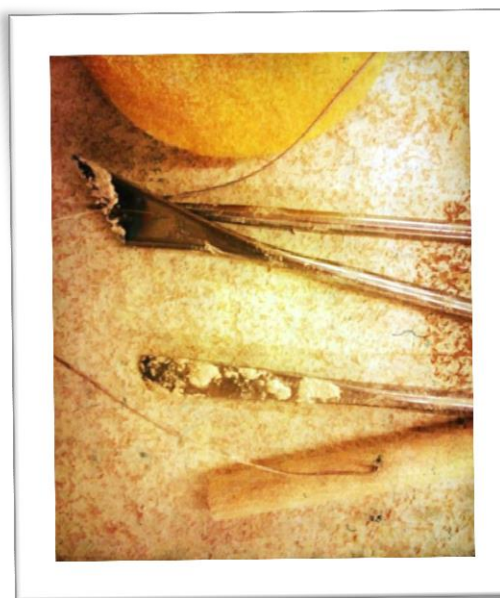
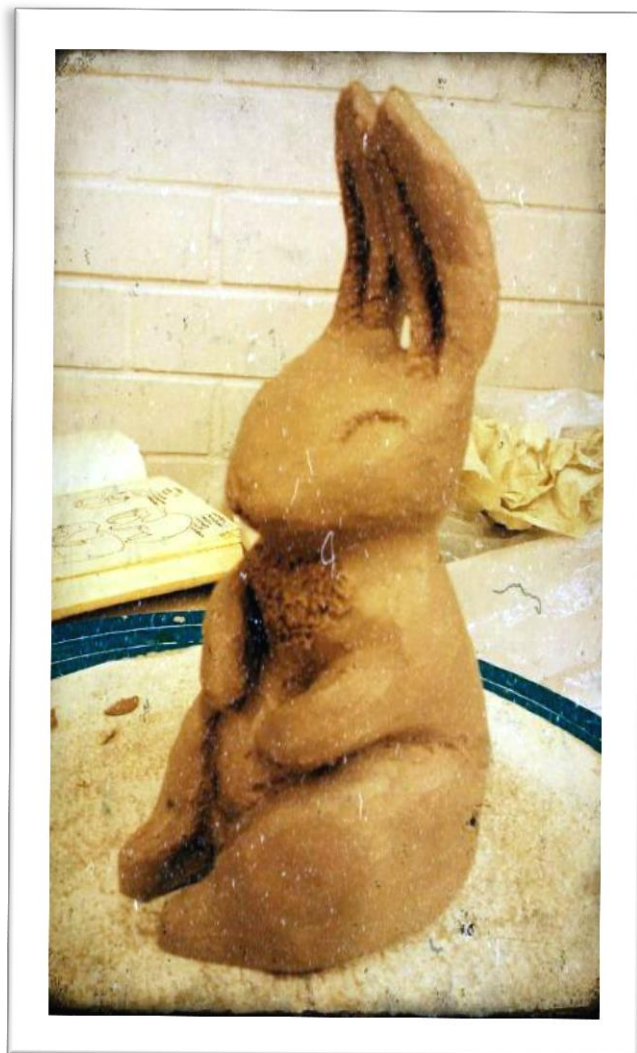
Kuva 19. Toisella kettuveistoksellani on ovela veijarimainen ilme.

Valmistin lopuksi uuden kettuveistoksen, koska ensimmäinen versio oli muotokieleltään ja pintastrukturiltaan liian poikkeava muista veistoksista. Uuteen kettuveistokseen tein enemmän yksityiskohtia ja sain sille kujeilevamman ilmeen (kuva 19). Harmikseni sen korva hajosi raakapolton jälkeen kolahdettuaan pöytää vasten (kuva 20). Sain Merja Valliukselta (2013-01-28) korjausmassan ohjeen, jolla liitin korvan takaisin (kuva 21). Kettu raakapoltettiin uudelleen korjauksen jälkeen. Korjausmassan valmistusohje on liitteessä 1.

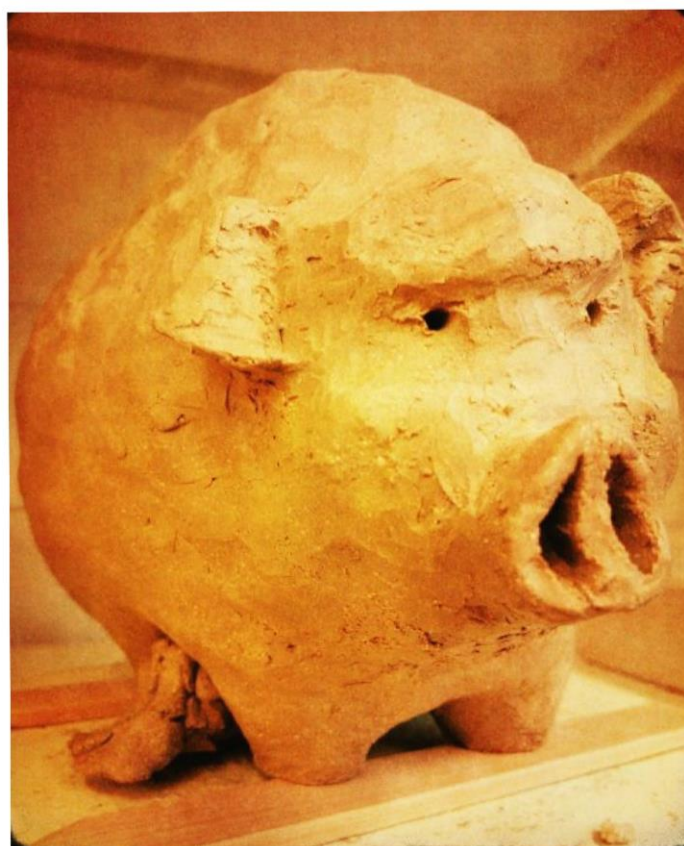
Kuvat 20 ja 21. Korjattava ja korjattu kettu.

"Etkö vihreistä jäniksistä tiedä mi-
tään,
Kävelepä sitten tästä itään,
Vastaan tulee niitä siellä,
melkein joka tiellä.
Niiden toisiaan siellä pitää sietää,
ja nyt sinäkin sen taidat tietää."

Kuvat 22 ja 23. Pehmeitä jäniksiä.
Kuva 24. Työskentelyvälineitä.

Seuraavana päivänä valmistin jäniksen (kuva 22). Sen korkeus oli noin 16 cm ja leveys 7 cm. Havaitsin, että metallisilla kipsintyöstövälineillä savimassan käsitteleminen oli helpompaa (kuva 24). Niillä pystyi helposti saven murtumatta veistämään halutun muodon esiin. Olin tyytyväinen havaintooni, koska sillä tavoin sain eläimiin paljon tarkkoja yksityiskohtia esille. Valmistusaika jäniksellä oli sama kuin ketulla, mutta yksityiskohtien ja toivotun tuloksen aikaansaamiseksi aikaa oli kulunut suhteessa huomattavasti vähemmän. Kuvassa 23 on maalaus vihreästä jäniksestä.

Kuvat 25 ja 26. Possuveistos kuivumassa.

"Arvaapas mitä minä vihjailen, väriltään se on keltainen. Se ei tykkää polskia vedessä, nythän se on sun edessä. Siinä helposti näkyy lika, koska se on keltainen sika!"

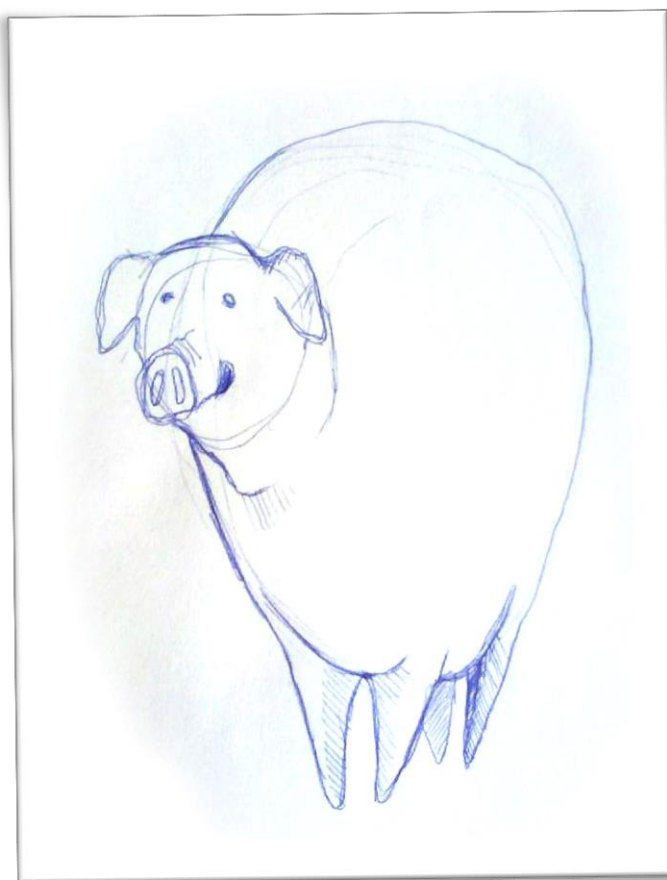
Possuveistos oli hankalampi toteuttaa, koska se oli jo kooltaan edellisiä veistoksia huomattavasti suurempi. Pituudeltaan se oli noin 26 cm, korkeudeltaan 17 cm ja leveydeltään 14 cm. Suurikokoisten veistosten sisätila on tyhjennettävä, jotta ne kuivuisivat nopeammin, eivätkä räjähtäisi uunipoltoissa. Kaiversin possuveistoksen yläpuolelta ontoksi ja kaivertaessa syntynyt reikä oli hankala sulkea päältäpäin. Lopuksi kaiversin myös reiän possun vatsaan ja jalkoihin, jotta sisäpuolikin kuivuisi

ten veistosten sisätila on tyhjennettävä, jotta ne kuivuisivat nopeammin, eivätkä räjähtäisi uunipoltoissa. Kaiversin possuveistoksen yläpuolelta ontoksi ja kaivertaessa syntynyt reikä oli hankala sulkea päältäpäin. Lopuksi kaiversin myös reiän possun vatsaan ja jalkoihin, jotta sisäpuolikin kuivuisi

samaan tahtiin ulkopuolen kanssa. Possuveistos kuivui kaikista veistoksista hitaimmin. Kuivatin sitä kaksi viikkoa, eikä se siltikään tullut kuivaksi. Uskalsin kuitenkin kahden viikon päästä laittaa veistoksen uuniin kuivatukseen, jossa oli hidaskuivauslämpötila.

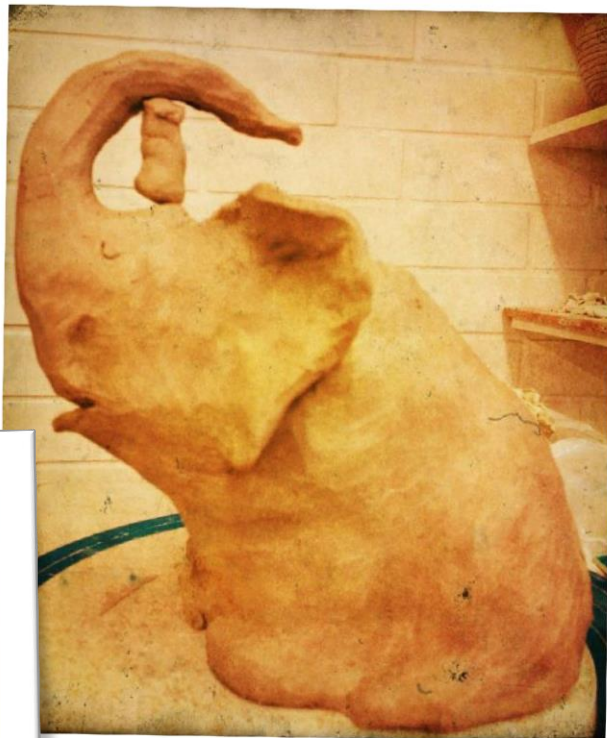
Possuveistoksesta tuli hauskan kömpelö. Oikeastaan se ennemminkin on lihavan sian näköinen (kuvat 25 ja 26) toisin kuin siro luonnokseni (kuva 27). Veistoksen selkäpuolelle jätin tarkoituksella kuoppia ja epämuodostuneen näköisiä möykkyjä, jotka tuovat paremmin esille sikojen ihramaista, valtavaa olemusta. Pään koko on huvittavan suuri verrattuna muuhun vartaloon. Mittasuhteiden heitot lisäävät eläinhahmojen satumaista olemusta. Myös akvarellimaalauksissani on tyypillistä muotojen vääristymät, joten se lisää eri materiaalien yhteensopivuutta näyttelyssäni.

Havaitsin possuveistosta tehdessäni kiinnostavan seikan, mitä myös omalla tavallani sovellan maalaamisessa. Aluksi syntynyt muoto saa ohjata veistoksen lopullista muotoa. Pyörittelen käsissäni epämääräisen muotoista savikimpaletta ja kuvittelen sen lopullista asentoa. Tökin ja muotoilen savikimpaletta sen lopullisen muodon suuntaan ja veistos syntyy osittain kuin itsestään. Akvarellimaalauksissani sama metodi toimii kuvion piirtämisen yhteydessä. Jo ensimmäisistä ääri viivoista syntyneet muodot ohjaavat lopullisen kuvion muotoa. Teoksista tulee rennompia ja luontevampia toisin kuin tarkkaan hahmottelemalla ja korjaamalla vääränlaisia viivoja.

Kuva 27. Luonnos possusta.

"Ootko hullumpaa juttua kuullut,
kun joku opettaja oli luullut,
ettei sinisiä elefanteja olisikaan,
harmaita norsuja ainoastaan?
Vika taisi olla maikassa,
koska niitähän on joka paikassa!"

Kuvat 28–30. Elefanteja.

Elefanttiveistos ja ensimmäinen kissaveistos syntyivät saman päivän aikana. Elefantin pituus oli noin 20 cm, leveys 18 cm ja korkeus 24 cm. Edellisestä veistoksen teosta viisastuneempana kaiversin suurimman veistoksen alapuolelta. Elefantin valmistus onnistui luontevasti, koska tein sen istuvaan asentoon (kuva 28). Jaloillaan seisovat veistokset on hankalampi toteuttaa, joten luovuin alkuperäisestä ideasta (kuva 30). Elefanttia valmistaessa minulla oli samankaltainen valmistustapa kuin possuveistoksessa. Saven liike ja muoto sai ohjata veistoksen lopullisen asennon syntyä. Kuvassa 29 on tunnelmallinen maalaus sinisistä elefanteista.

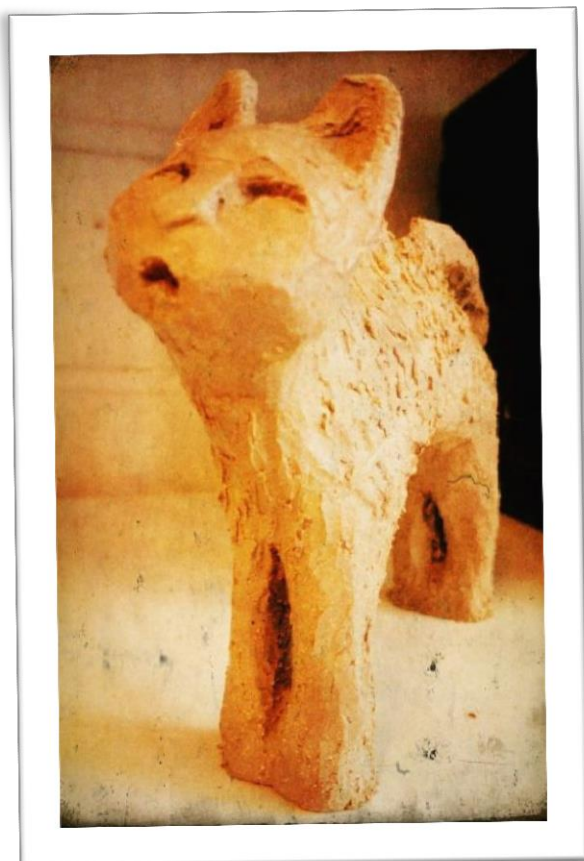
"Tänään aamulla kun kissani näin,
kääntyi mutrusuuni toisinpäin.
Ja mietin siinä miten, miksi,
oli kissani muuttunut oranssiksi.
Tietysti sen nimi piti vaihtaa,
ei Porkkana-nimeä taida se kaihtaa."

Kuvat 31–33. Kissoja.

Kissaveistos oli kaikista veistoksista haastavin. Halusin kissalle kaarevan selän ja kapeat jalat. Minun olisi kuitenkin pitänyt antaa kissasta aluksi tekemäni savisen kaarimuodon kovettua hiukan, ennen kuin aloin veistämällä erottamaan sen jalkoja toisistaan. Kaariselkä valahti alas, vaikka laitoin vatsan alle savisen tukipalan. Kissan jaloista tuli paksut, kömpelöt ja vääntyneet ja kaiken kukkuraksi sen pääkin retkahti vinoon (kuva 31). Veistos epäonnistui täysin. Siitä tuli sitä paitsi paljon suurempi kuin oli alun perin tarkoitukseni valmistaa. Seuraavana päivänä tein uuden kissaveistoksen (kuva 32). Koska annoin saven kovettua haluamaani muotoon, pysätyin veistelemään sitä kohtalaisen vaivattomasti. Lopputulokseen olen aika tyytyväinen. Kaarimainen muoto on hankalaa saada säilymään kaarena.

Kissaveistoksessa sama periaate ei toiminut, kuin possussa ja norsussa. Kissasta piti tulla kaarevaselkäinen ja muuten olemukseltaan laiha kapea kuten maalauksessani oleva kissa (kuva 33). Tämä aiheuttaa sen, että teos on rakennettava hitaammin, koska savea pitää tällä kertaa pystyä hallitsemaan määrätietoisesti. Sen ei voi antaa samalla tapaa viedä muotoa eteenpäin kuin suurempia, tukevia veistoksia valmistaessa.

4.4 Teosten kuivattaminen uunissa ja raakapoltot

Kuva 34. Kuivatuksessa esineet on hyvä latoa uuniin siten, että ylimääräinen kosteus pääsee haihtumaan niistä pois.

Raakapolttoja edelsivät kuivatukset uunissa. Niiden tarkoituksena oli varmistaa, ettei savimassaan ollut jäänyt kosteutta. Muuten vaarana olisi esineiden räjähtäminen raakapoltossa. Kuivauksella siis varmistetaan turvallinen raakapoltto.

Kuivatuksessa uunin lämpötilaa nostetaan esineiden kosteudesta riippuen esimerkiksi 80 °C asteeseen, jotta vesi höyrystyy ja pääsee pois saviseinämien sisältä. Kuivatusten jälkeen oli kätevää muuttaa uuniohjelmaa ja jatkaa suoraan raakapolttoon uunia tyhjentämättä (kuva 34). Uunipolttojen tarkemmat tiedot löytyvät liitteestä 2.

Raakapoltton jälkeen viimeistelin eläinhahmojen muodot jalustoihin sopiviksi. Lähinnä kyse oli eläinten suoran alaosan sopivuudesta vadin kaareutuvaan muotoon. Käytin hionnassa vesihiomapaperia ja hengityssuojaimia välttääkseni vaarallisten pölyhiukkasten kulkeutumista hengitysilmaan. Hioin eläinhahmot vetokaapissa, josta ilmanvaihto puhdistaa pölyhiukkaset pois.

4.5 Lasittaminen ja lasituspoltot

Lasitin esineet kolmessa eri vaiheessa, joiden välillä annoin lasitetun pinnan kuivua. Aina ennen lasitteen käyttöä seuloin lasitteen 100 meshiä tiheän seulaverkon läpi. Mesh-yksikkö kertoo seulakan-kaan tai verkon säikeiden tiheyden. Mitä suurempi luku on, sitä tiheämmässä tiettyä pinta-alaa kohden verkon säikeet ovat ja sitä hienojakoisempaa sen lävitse päässeestä lietteestä tulee. Lietteen seulonnan ansiosta lasite on tasalaatuista ja juoksevaa.

Annoin vatiin kuivua päivän, jotta huokoinen, vettä imevä pinta haihduttaisi kosteuden pois ja olisi jälleen yhtä imukykyinen kuin aikaisemminkin. Seuraavalla lasituskerralla lasitin vateihin värilammikon (kuva 37). Kaadoin juoksevaa lasitetta vatiin keskelle, pyörittelin sitä vain pienen hetken ja kaadoin ylimääräiset lietteet takaisin lasitepurkkiin.

Aluksi lasitin jalustojen halkeamat pyyhkien niitä lasitelietteilä kostutetulla sienellä (kuva 35). Lietteen kuivahdettua pyyhkin pinnan kostealla sienellä, kunnes vain uriin jäi lasitetta (kuva 36).

Kuvat 35–37. Lasittamista.

Pyyhin lasitteet vatiin reunalta pois niin, että jäljelle jäi lätäkkömäinen värialue (kuva 38). Lopuksi roiskin hammasharjaa apunani käyttäen lasitepisaroita vadin reunoille (kuva 39). Roiskeet ovat ikään kuin syntyneet eläinten iloisesta pärskinnästä.

Kuvat 38 ja 39. Lasituksen viimeistelyä.

Viimeiseksi lasitin eläinveistokset (kuvat 40 ja 41). Korostin eläinveistosten yksityiskohtia lasitteella patinoimalla. Myös patinoinnin välissä oli hyvä kuivattaa veistosta, jotta uusi lasituskerros tarttuisi pintaan hyvin. Eri eläimet saivat hiukan toisistaan poikkeavan lasituksen päälle. Halusin lasitteen ilmentävän eläimen luonnetta ja sopivan kyseisen veistoksen asentoon.

Kuva 40.
Elefanti
lasitettiin
kaatamalla
lasitetta sen
selkään.

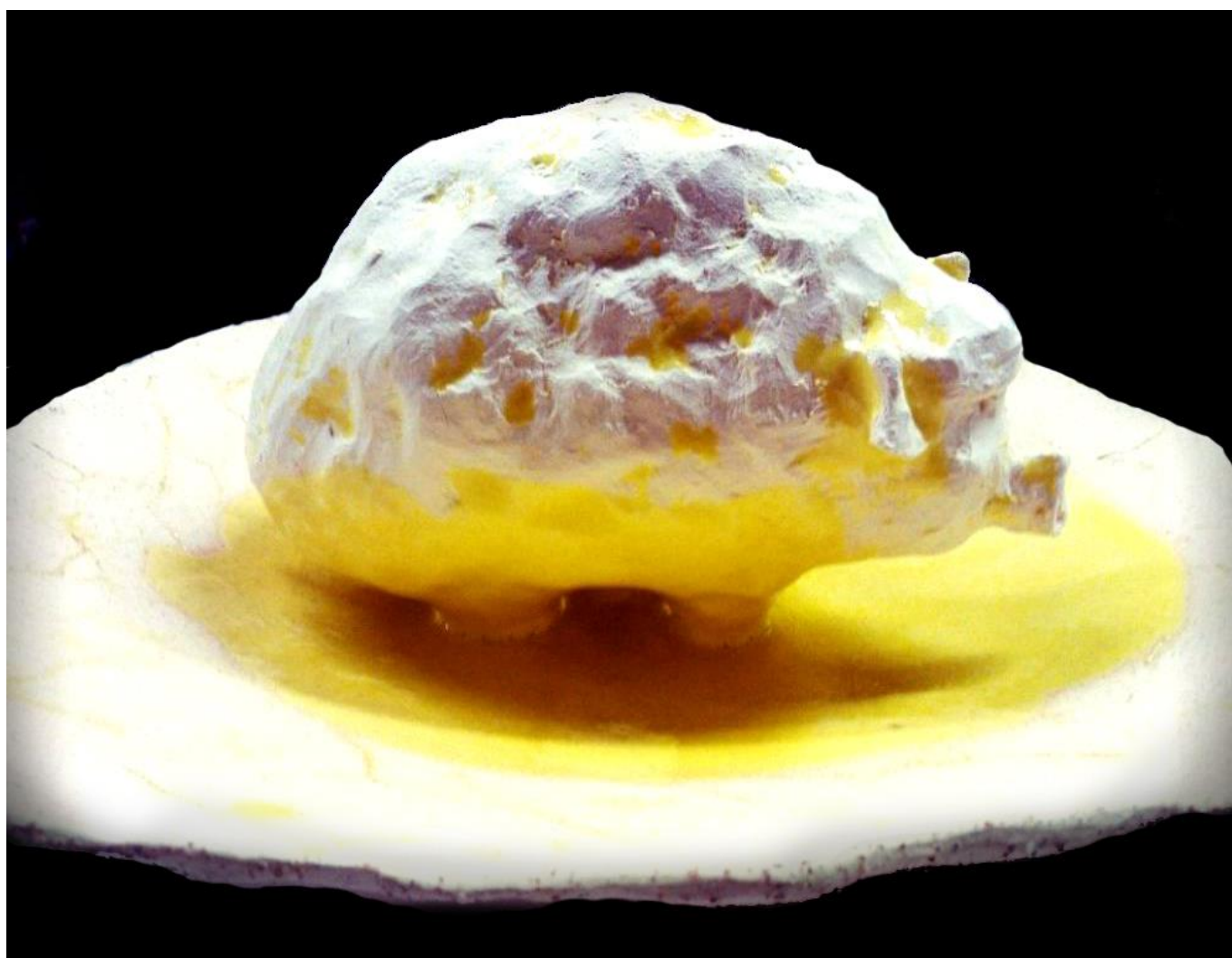
Laitoin eläinveistokset kahdessa erässä lasituspoltoon, koska ne eivät kerralla mahtuneet sinne kaikki. Kettuveistos vaati vielä uuden raakapolton, jotta irronnut korva saatiin kiinnitettyä takaisin. Lasituspoltot onnistuivat lähes täydellisesti. Täytyy myöntää, että tulokset olivat odotuksiani paremmat! Vain norsuveistos kärsi hiukan poltossa. Veistoksen jalustan reunoille oli tullut kolme hiuksen hienoa halkeamaa. Uskon sen johtuneen veistoksen painosta suhteessa jalustan haurauteen. Laitoin halkeamiin liimaa varmistamaan, ettei vati murtuisi halkeamien kohdalta.

Lasituspoltto myös muokkasi eläinten alaosan muotoa jalustan koveraan muotoon sopivaksi. Eläinveistokset ikään kuin painuivat muotoa kohti, minkä ansiosta vaikuttaa siltä kuin ne olisi valmistettu samaan aikaan. Ne eivät vaikuta liian irrallisilta elementeiltä toisiinsa nähden.

Kuva 41. Possu odottaa uunissa 1200 °C asteen lasituspoltoaan.

4.6 Valmiit teokset

Kuva 42 ja 43. Possuveistoksen koossa ja muodossa on hauskaa kontrastia ohuen ja hauraan näköisen vadin kanssa.

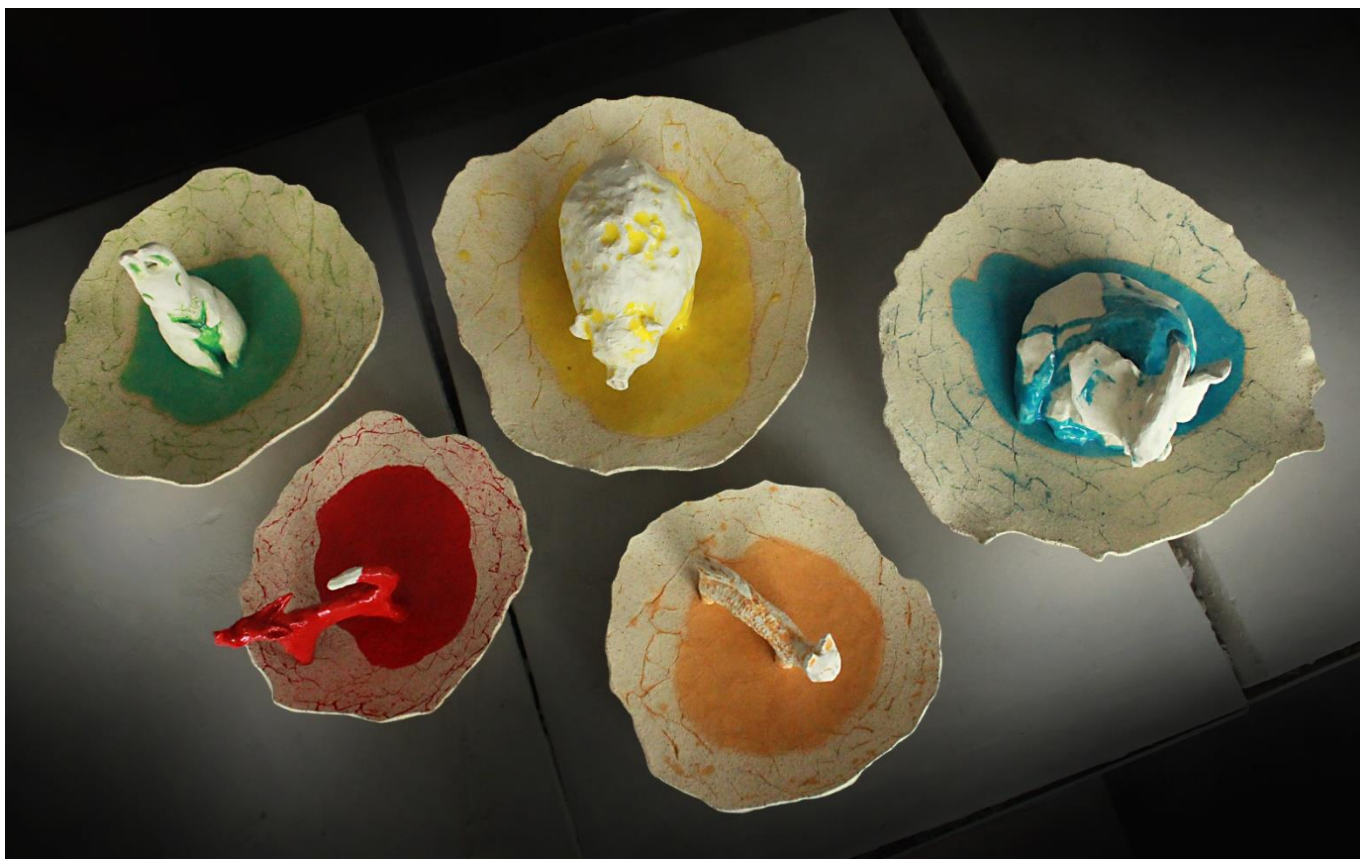
Kuva 44. Elefanti nauttii viilentävästä kylvystä.

Kuva 45. Jänöjussi näyttää olevan tyytyväinen vihreään väriin.

Kuva 46. Kissat eivät taida pitää kylvyistä.

Kuva 47. Kettu huutelee punaisena onneaan uudesta väriyksestään.

Kuvat 48 ja 49. Teokset yhdessä kokonaisuutena.

4.7 Taiteen hinnoittelun ongelmallisuus

Taiteen hinnoittelu on usein äärimmäisen vaikeaa. On olemassa kaksi eri tapaa pohtia sitä. Ensimmäinen tapa on verrata hintatasoa markkinoilla vastaavien taiteilijoiden hintatasoon. Taiteilijan uran pituus, tuotannon laajuus, ikä sekä tunnettavuus vaikuttavat taiteen hinnoitteluun. Toinen tapa on laskea hinta kulujen mukaan. Eli lasketaan taiteen tekemisen kulut ja määritellään tavoiteltu vuotuisen palkka sekä tuntihinta. (Hannula 2010).

Hinnoittelun voi tehdä esimerkiksi tuntipalkan ja materiaalikustannusten mukaan, mutta se ei ole aina järkevää. Joskus taideteos saattaa syntyä nopeasti ja toisinaan sen tekeminen vie aikaa huomattavan paljon. Taiteilijoilla on tuotteliaampia ajanjaksoja ja hiljaisempia ajanjaksoja. Hiljaisina ajanjaksoina taiteilija voi keskittyä ideoimaan uusia teoksia. On välttämätöntä, että taiteilija saa korvausta tuottavuudeltaan myös hiljaisemmilta ajanjaksoilta.

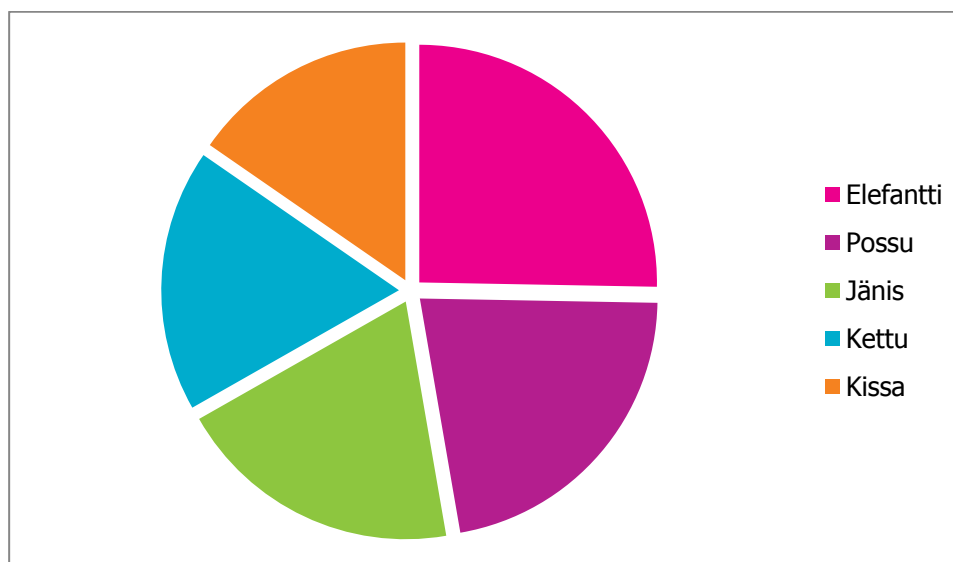
Teoksen hinnoittelu arvokkaammaksi onnistuneisuuden perusteella, ei myöskään ole aina paras hinnoittelutapa. Asiakkailla on taiteeseen samankaltainen suhde kuin gourmet ruokaan. Toinen pitää ja toinen ei. Koskaan ei voi olla varma, kenen makuun tietty teos sopii. On vaarana, että asiakas saa taiteilijan toiminnasta epäluotettavan kuvan, jos teosten hinnat vaihtelevat hurjasti. ALV ja myyntiprovisio pitäisi aina lisätä omien työtuntien ja materiaalikustannusten päälle lopullisen asiakkaan maksettavaksi. Muuten taiteilija joutuu maksamaan ne omista tuloistaan. Aloittava taiteilija valitettavasti joutuu kuitenkin usein tinkimään omista ansioistaan kartuttaakseen kokemustaan näyttelyiden pitämisestä. Töiden hinnat saattavat muuten nousta niin korkeiksi, että aloittelevana taiteilijana niitä on vaikea saada myydyiksi. (Feinik 2010).

Asiakas saattaa kysyä alennusta taiteesta, jolloin taiteilijan täytyy tietää, onko hintojen laskeminen hänelle kannattavaa. Taiteilijan pitää pystyä ansaitsemaan työstänsä elanto. Hintoja polkeva asiakas ei välttämättä käsitä, kuinka harvoin teoksia menee kaupaksi tai kuinka kauan niiden tekemiseen on saattanut kulua aikaa. Mielestäni asiakkaalle, joka ei suostu maksamaan teoksesta pyydettyä hintaa, ei kannata myydä työtä, koska hänen toimintatapansa on uhkana koko taiteen tekemiselle. Jos jokaiselle ostajalle antaa alennusta taiteesta, ei kohta pysty enää toimimaan taiteilijana, koska se ei välttämättä ole enää kannattavaa. Taiteilijan itsekritiikin takia teoksen hintoja helposti lasketaan alle kannattavuusrajojen. Taiteilijan itsevarmuus lisää hänen uskottavuuttaan varmana tekijänä ja ammattilaisena. Alennuksen antaminen saattaa lisäksi luoda harhakuvan, ettei taideteos olisikaan sen arvoinen, mitä siitä alun perin oli pyydetty. Se vähentää tekijänsä uskottavuutta osaavana taiteilijana. Alennusta antaessa on oltava äärimmäisen varovainen. (Feinik 2010). Taidetta voi tietenkin myydä myös osamaksulla tai esimerkiksi vuokrata teosta. Vuokratessa on huolehdittava teoksen vakuuttamisesta mahdollisen rikkoutumisen varalta tai vuokrasopimuksesta tulee käydä ilmi se, että vuoraaja on vastuussa taideteoksesta vuokrauksen aikana.

Hinnoittelussa on siis paljon ristiriitoja, jotka taiteilija joutuu ratkaisemaan. Kannattaa kuitenkin pitää mielessä omat tulevaisuuden hintatavoitteet. Koulutusta lisäämällä, palkintoja voittaessa ja taiteilijan iän karttuessa taiteesta pitää pyytää korkeampia hintoja kuin aloittelevana taiteilijana. (Feinik 2010).

Keramiikkateokseni voi ostaa kahdella tavalla: kaikki teoksen osat kokonaisuutena tai erikseen. Kokonaisuutena ostettaessa teosten hinta on hieman edullisempi. Olisi järkevää saada työ myydyksi kokonaisuutena, koska palasina teoksen osat eivät välttämättä kiinnosta samalla tavalla kuin kokonaisuus.

Päätin hinnoitella teokseni siten, että arvioin tuntihintani olevan 20 €. Laskin jokaiselle teoksen osalle valmistukseen kuluneen ajan ja tein sen perusteella kuvion 1. Materiaalikustannukset kipsin ja lasitteiden osalta ovat taulukossa 1 kaikilla yhtä suuret. Käytetyn saven määrää oli vaikeaa arvioida, koska en ollut punninnut savia käytön yhteydessä. Siksi päätin laskea jokaiselle teokselle saman summan materiaalien hinnaksi. Raaka-ainekustannukset tulivat jokaiselle teokselle maksamaan 11,51 €. Teosten lopullista hintaa arvioitaessa on otettava huomioon raaka-ainekustannusten epätasainen jakautuminen, jolloin pienimpien töiden hintaa voi hiukan laskea ja suurempien nostaa (taulukko 1).

Kuvio 1. Ympyräkaavio havainnollistaa teoksiin käytettyä aikaa.

Taulukko 1. Työn kokonaishinta ilman ALV:a ja myyntiprovisiota. Hintalaskelmat löytyvät liitteestä 3.

Työn kokonaishinta	Elefantti	Possu	Jänis	Kettu	Kissa
Työkustannukset	153	133	118	108	93
Materiaalikustannukset	11,51	11,51	11,51	11,51	11,51
Yhteensä	164,51	144,51	129,51	119,51	104,51

Päätin lopulta vähentää myyntiprovisiot ja taiteesta maksettavan 10 %:n ALV:n omista tuloistani (Verohallinto), seuraavista syistä: teosten hinta nousi erittäin korkeaksi tavoittelemallani tuntihinnalla, taiteellinen urani on vasta aluillaan, tuotannon laajuus on vähäinen enkä ole vielä tunnettu taiteen tekijä. Tuleva näyttelyni kasvattaa minua näissä kaikissa osa alueissa hiukan eteenpäin. Tulevaisuudessa lisäämällä kokemustani näyttelyiden pitämisestä ja hankkimalla lisäkoulutusta, voin nostaa hintatasoani vähitellen ylöspäin.

Akvarellimaalausteni hinnoittelu perustuu teoksen kokoon ja sen tekemiseen kuluneisiin työtunteihin. Useinmiten tietyn kokoisen työn tekemiseen kuluu suurin piirtein sama aika. Kun minulta tilataan maalaus, sovin hinnoista tilauksen yhteydessä, ettei myöhemmin sen kanssa tule ongelmia. Jos joudun tekemään työtä arvioimaani kauemmin, se tulee omaksi tappiokseni. Nautin kuitenkin maalamisesta niin paljon, etten useinkaan ehdi maalaamisen tohinassa katsoa kelloa.

Jos teen tulevaisuudessa taidetta myyntiin, on hintaan laskettava myös seuraavanlaisia kuluja: näyttelynpitokustannukset, puhelin, tietokoneyhteydet, kotisivut, YEL eläkemaksut, laitehankinnat, työhuoneen vuokra, sähkö, vesi sekä muut kulut, kuten esitteet, käyntikortit ja messut.

5 NÄYTTelyn SUUNNITTELU

Aloitin näyttelysuunnittelun tutkimalla Theseuksessa julkaistuja opinnäytetöitä. Itseäni hyödytti ja kiinnosti eniten Humanistisen ammattikorkeakoulun Kulttuurituotannon koulutusohjelmassa olleen Sara-Elina Rapon vuonna 2011 tehty "Tehdään taidenäyttely-opas"-niminen opinnäytetyö. Sen avulla selvitin helposti, mitkä asiat minun kannatti huomioida suunnitellessani omaa taidenäyttelyäni. Vierailin muutamissa taidenäyttelyissä ja kirjoitin myös niistä kiinnostavimmat huomiot muistikirjaani. Näiden pohjalta sain yhteistyökumppanin kanssa laadittua selkeän näyttelysopimuksen, joka on liitteessä 5. Kun näyttelysopimus hyväksyttiin allekirjoituksilla, oli luontevaa syventyä tulevan näyttelyn sisällön suunnitteluun.

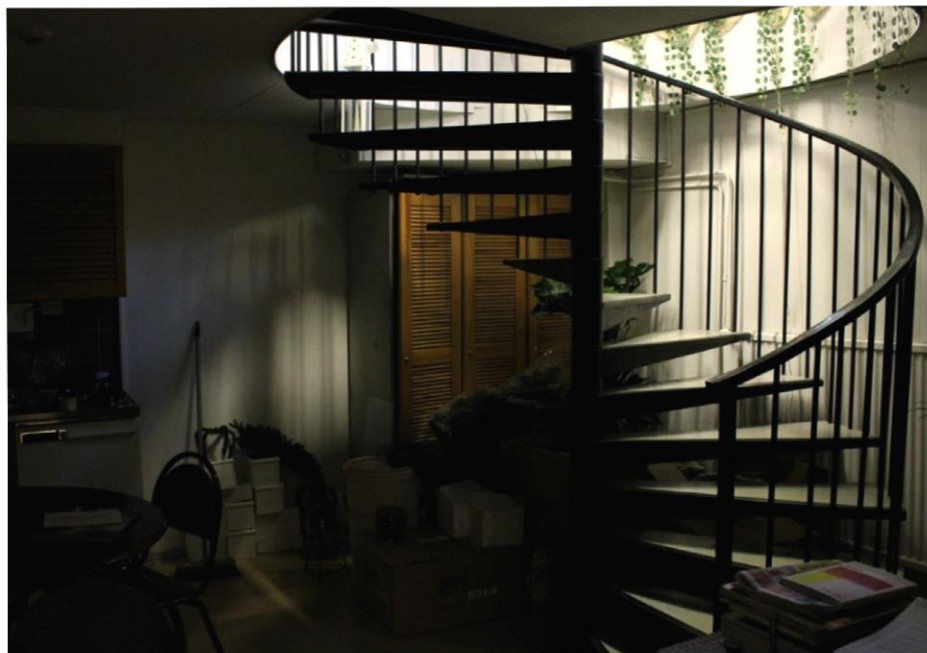
Näyttelyn suunnittelussa tein yhteistyötä yhteistyökumppanin kanssa. Vierailin yhden kerran opinnäytetyöprosessini alkuvaiheessa yhteistyökumppanini luona hänen liikkeessään. Sovimme näyttelysopimuksen sisällöstä ja kävimme läpi asioita, jotka kuuluvat näyttelyn järjestämiseen. Näitä ovat mm. avajaisten järjestäminen, julisteet, kutsut, teosluettelot, lehdistölle tiedottaminen ja teosten nimikyltit. Oli erittäin hyödyllistä, että sain nähdä edellisten näyttelyiden mainoksia ja julisteita sekä lehtijuttuja, jotta saatoin suunnitella sisällöltään toivotun kaltaisia painotuotteita.

Minulla oli näyttelyn taiteilijana paljon vapauksia näyttelyn sisällön suhteen, mutta myös vastuu niiden toteuttamisesta. Yhteistyökumppanini halusi, että näyttelystä tulisi taiteilijan näköinen. Toimintatapamme yhteistyökumppanin kanssa oli vuoropuhelun kaltaista. Lähetin hänelle esimerkiksi kuvan tai kerroin ideasta ja hän kertoi vastausviestissään siitä omat mielipiteensä. Kumpikaan ei ollut mielipiteissään äärimmäisen tiukka. Huomioimme toinen toisemme ajatuksia. Näyttelyn järjestämisestä sai helpon kuvan, koska yhteistyökumppanin kanssa asioista sovittiin hyvässä hengessä.

Olen erittäin tyytyväinen, että yhteistyökumppanini halusi vastata näyttelyn mainonnasta. Samoissa lehtimainoksissa, joissa hän mainostaa omaa liikettään, on myös pieni ilmoitus näyttelystäni. Hänellä on kokemusta näyttelyistä tiedottamisessa, joten olen hyvin luottavainen hänen taitoihinsa. Lisäksi hän vie näyttelystäni tiedottavat julisteet strategisiin paikkoihin kuten museoihin ja kauppoihin, mistä ihmiset osaavat hakeutua näyttelyyni. Näyttelyn aikana hän kehottaa asiakkaita vierailemaan näyttelytilassa, mikä on myös osa mainontaa. Tällainen toiminta vähentää huomattavasti omaa työmäärääni näyttelyn järjestämisessä. Paikallisena asukkaana yhteistyökumppani tietää, missä kaupungin ihmiset liikkuvat, joten hän tietää julisteille sopivat paikat, jotta näyttelyni myös kiinnittää heidän huomionsa.

5.1 Näyttelytilan haasteet

Näyttelytila sijaitsee sisustusliikkeen alakerrassa (kuva 51). Sinne laskeutuvat kierreportaat sisäänkäynnin vierestä oikealta (kuva 50). Asiakkaat eivät yhteistyökumppanin kertoman mukaan osaa oma-aloitteisesti löytää näyttelytilaan, joten myyjä joutuu usein neuvomaan asiakkaita löytämään perille. Luullakseni epäselvyys johtuu siitä, että liiketilassa vieraileva asiakas ei huomaa, että tila jatkuu alakertaankin. Portaikon kaiteeseen voisi myös ripustaa muutaman maalauksen tai näyttelyjulisten vihjeeksi näyttelytilan sijainnista epävarmoille näyttelyvieraille.

Kuva 50. Kierreportaiko johtaa välitilaan, josta pääsee näyttelytilaan.

Kuva 51. Päätyseinälle tulee sirkusaiheiset maalaukset ja oviaukon puoleisille seinille taloaiheiset maalaukset.

Näyttelytilassa ei ole jatkuvasti näyttelyitä. Yhteistyökumppani ehdottaa näyttelyn pitämistä valitsemilleen taiteilijoille. Näyttelytila toimii muuna aikana neuvottelu- ja varastotilana. Koska näyttelytila toimii myös neuvottelutilana, on tilassa suuri neuvottelupöytä, jota ei voi siirtää sieltä pois (kuva 52). Pöytä täytyy verhoilla ständiksi, koska asetan siihen taidekeraamiset teokseni esille. Suuren pöydän ansiosta taidekeramiikka tulee hyvin esille ja saa huomiota. Pöydälle tulee suuri pöytäliina, josta värikäs keramiikka erottuu edukseen. Tuolit voi siirtää näyttelytilasta taukotilaan, joka on alhaalla ennen näyttelytilaa.

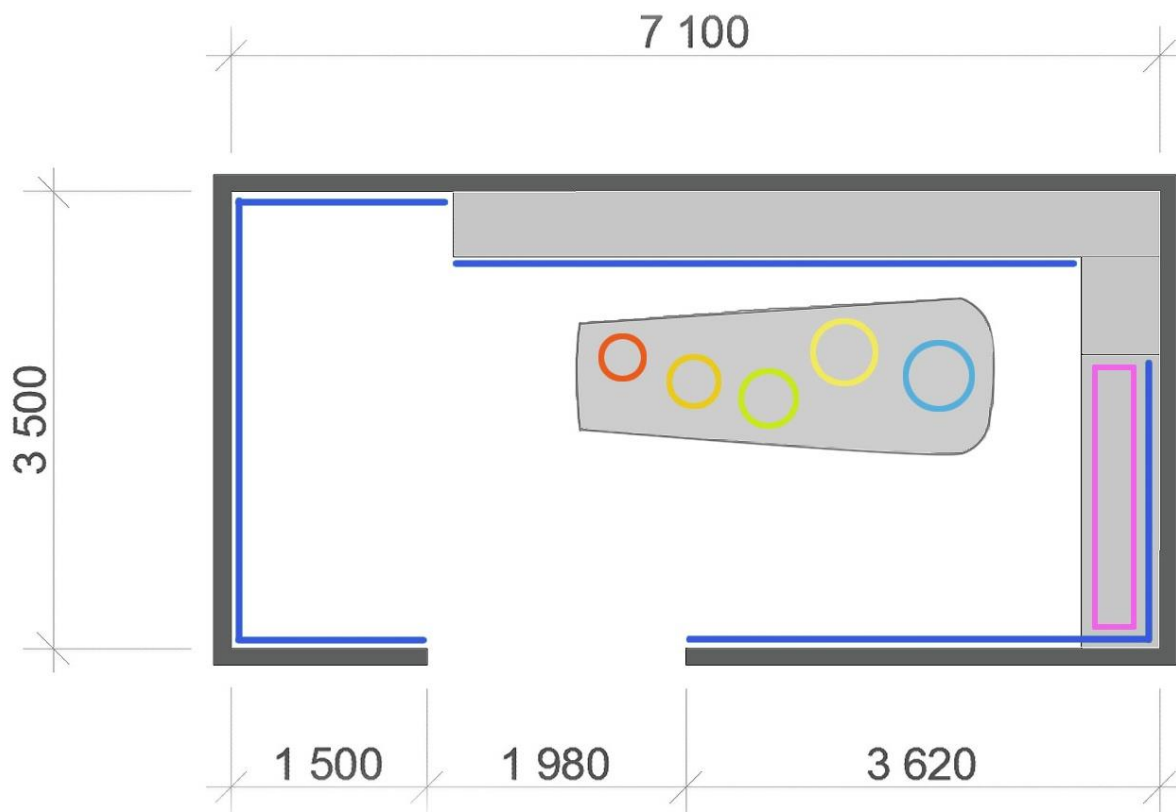

Kuva 52. Taidekeramiikka asetetaan suurelle pöydälle, eläinaiheiset teokset kaappeja vasten ja hää-aiheiset teokset päätyseinälle.

Varastoinnin takia tilassa on pituudeltaan melkein yksi pitkä seinällinen valkoisia kaappeja, jotka ulottuvat lähes kattoon asti. Taulujen kiinnittäminen kaappeihin olisi haastavaa puuhua, joten kaappien yläpuolella katosta kiinni olevaan vaneriin laitetaan naulat. Muissa seinissä katon rajassa on joko koukut tai kiinnitystanko, joista tauluja voi ripustaa kiinni.

Näyttelytilassa ei ole ikkunoita, siksi valaistuksella on tärkeä rooli teosten esilletuomiseksi. Valaistuksen määrä oli mielestäni liian niukka, siksi pyysin yhteistyökumppania hankkimaan kaksi lisävalospottia tilaan. Hän suostui pyyntööni. Paloturvallisuusmääräykset olivat yhteistyökumppanin kertoman mukaan kunnossa.

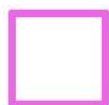
Pohjapiirroksesta voi havaita näyttelytilan pienuuden (kuva 53). Sen ansiosta näyttelyvieraiden on helppo tulla tarkastelemaan teoksia läheltä. Minun töilleni tila voi jopa olla eduksi, koska ne on tarkoitettukin läheltä katsottaviksi. Vain silloin saattaa havaita pienimmätkin yksityiskohdat, jotka syventävät niiden sanomaa ja tuovat niille kenties lisää uusia merkityksiä. Suuret maalaukset eivät tosin pääse pienessä tilassa oikeuksiinsa. Sen takia en ole tehnytkaan aivan valtavia teoksia tähän näyttelyyn. Suurin maalaus on kooltaan 77 cm x 57 cm.

Taidekeramiikka asetetaan pöydälle.

Akvarellimaalaukset ripustetaan seinille.

Portfolio, vieraskirja ja taidekortit laitetaan kiinteälle pöydälle.

Kuva 53. Näyttelytilan pohjapiirustuksessa mittayksikkö on senttimetri.

Näyttelyyn saattaa tulla aihepiiriltään hyvin erilaisia teoksia: eläimiä ja hullunkurisia rakennuksia sekä luultavasti muutamia hää- ja sirkusaiheisia maalauksia. En voi kuitenkaan vielä aivan varmaksi sanoa, että kaikki nämä tulisivat näyttelyyn. Olen alustavasti valinnut maalauksistani onnistuneimmat ja tarvittaessa karsin niistä osan pois. Näyttelyyn on vielä hiukan aikaa, joten saatan myös tehdä sinne vielä muutaman uuden teoksen.

Näyttelyn eläinaiheisissa teoksissa on vuoropuhelua. Olen kättänyt niissä samoja värejä sekä yrittänyt hakea muotokieleeseen sekä ilmaisutaan samankaltaisuutta. Eläinaiheisissa maalauksissa on käytetty samaa maalaustekniikkaa kuin muissakin maalauksissani, joten ne eivät riitele keskenään.

Aihepiiriltään samanlaiset maalaukset tulevat lähelle toisiaan. Eläinaiheiset maalaukset tulevat keramiikkateosten takana olevia kaappeja vasten. Teosluettelot, portfolio, vieraskirja sekä taidekortit tulevat oikealle näyttelytilan päätyseinässä olevalle kiinteälle pöydälle. Niiden takana olevalle seinälle sopivat hääaiheiset maalaukset, koska kaksi taidekorttia ovat myös kuvituksiltaan hääaiheisia. Pitkälle oviaukon suuntaselle seinälle voisi tulla taloaiheiset teokset. Niitä on useita ja kooltaan osa niistä on suuria. Vasemmalle seinälle kauimmaksi keramiikkateoksista tulevat sirkusaiheiset maalaukset. "Sirkuselefantit"-niminen maalaus voi olla yhdistämässä eri aiheita, joten se kannattaa sijoittaa lähemmäksi sirkusaiheisia töitä.

Teosten lähelle tulee nimikyltit, joista käy ilmi teoksen nimi, tekijän nimi ja teoksen hinta. Yhteistyökumppani kehotti laittamaan hinnan näkyviin teoksen yhteyteen. Hän oli todennut sen lisäävän myyntiä. Hän ei usko näyttelyvieraiden jaksavan etsiä teosten hintoja teosluettelosta. Näyttelyn tarkoituksena on olla myyntinäyttely, joten mielestäni ei ole haitaksi, vaikka hinnat näkyvätkin teosten yhteydessä.

Näyttelyn avajaiset ovat pienimuotoiset ja ne järjestetään vain kutsuvieraille. Avajaisiin kutsutaan noin 20–30 henkilöä. Opiskelijana minulla ei ole varaa kustantaa suuremmalle yleisölle tarjottavia purtavia ja juomia. Näyttelytila on lisäksi niin pieni, ettei sinne millään mahdu yhdellä kertaa enempää vieraita. Näyttelyn avajaistilaisuus alkaa kuudelta illalla ja kestää kokonaisuudessaan noin kaksi tuntia. Yhteistyökumppani yrittää järjestää tilaisuuteen myös elävää musiikkia. Minä näyttelyn taiteilijana lausun tervetuliaissanat. Aion pyytää erästä kokkolalaista taiteilijaopettajaani pitämään lyhyen puheenvuoron näyttelyn teemasta, väreistä.

5.2 Näyttelyn painotuotteiden suunnittelu

Pohdin pitkään sopivaa nimeä näyttelylle. Lähetin yhteistyökumppanille omasta mielestäni parhaimmat nimiehdotukset. Ne olivat "Väriunelmia" ja "Sadun väreissä". Minulle oli tärkeää, että väri sana näyttelyn keskeisenä teemana tulisi myös näyttelyn nimeen. Mielestäni satu sana antoi heti oikeamman mielikuvan näyttelyni sisällöstä kuin unelma. Satu sanalla haluan kuvata taideteosteni kepeyttä ja sadunomaisuutta. Jokaisessa teoksessa on ikään kuin sisällä oma tarinansa. Teokseni eivät millään tavalla pyri kuvamaan todellisuutta realismin keinoin, vaan päinvastoin pyrkivät siitä eroon. Saduista löytyy jännitteitä, iloa surua ja unelmia, joihin niin lapset kuin aikuisetkin voivat sukeltaa. Ha-

luan näyttelyni olevan yleisölleen pieni piristävä löytöretken kaltainen elämys, jossa voi hetkeksi unohtaa omat kiireet ja huolet.

Yhteistyökumppanini kysyi, onko näyttelyni suunnattu lapsille ja hän mietti olisiko satu-sana näyttelyn nimessä hiukan epäkaupallinen. Perustelin nimiehdotustani seuraavasti. Asiakaskuntani koostuu pääasiassa 25–50-vuotiaista naisista, jotka ihastuvat satumaiseen kuvitustyyliini. Vaikka työni sopivat varmasti myös lastenhuoneeseen, useimmat ostavat ne yleisiin tiloihin, kuten olohuoneeseen, makuuhuoneeseen, keittiöön tai esim. rappukäytävään. Joskus jotkut ovat jopa jättäneet ostamatta työn, kun olen epähuomiossa maininnut niiden sopivan esimerkiksi lastenhuoneeseen. Olen huomannut siis, ettei se ole kovin hyvä myyntivaltti. Kaikilla asiakkailla ei ole edes lapsia ja he voivat nostua, jos ovat aikeissa ostaa teoksen itselleen, mutta kuulevatkin sen sopivan lapselle. Itse luulen, että osa ihmisistä kaipaa satumaista, jopa naivistista taidetta koteihinsa, koska realistista taidetta on niin paljon tarjolla tänä päivänä. Monilla asiakkaillani on jokin lempiväri ja he yleensä ostavat teoksen värimieltymyksiensä mukaan. Vakuutin myös, että näyttely on suunnattu kaikenikäisille. Yhteistyökumppani oli tyytyväinen perusteluihini ja sanoi myös, että niitä voisi käyttää myös lehdistötiedotteessa houkuttimina. Näyttelyn nimeksi tuli ”Sadun väreissä”.

Julisteen suunnittelussa sain apua yhteistyökumppaniltani. Hän näytti minulle edellisten näyttelyiden julisteita ja kertoi minulle, mitä hyvää ja huonoa niissä oli. Kyseisissä julisteissa oli jokin näyttelyn taideteoksen kuva, näyttelyn nimi, taiteilija, näyttelyn kesto, osoite, aukioloajat sekä näyttelyn sisältö.

Yhteistyökumppanini toivoi minun käyttävän julisteissa samaa kuvaa kuin toisissa painattamissani hääkorteissa seuraavista syistä. Hänen liikkeessään on ollut myynnissä kyseisiä kortteja ja ihmiset ovat pitäneet niistä kovasti. Osa siis hänen asiakkaistaan voisi tunnistaa kuvan perusteella, kenen teoksista on kyse. Se siis voisi houkutella heidät tutustumaan näyttelyyni (kuva 54). Toinen syy on se, että näyttelyajankohta sijoittuu juhlakauden alkuun, jolloin mm. järjestetään paljon häitä. Ajankohta ja kuvitusaihe siis sopivat hyvin yhteen, eivätkä riitele näyttelyn nimen kanssa. Häähän ovat usein satujen loppuhuipentumana.

Myöhemmin mietin julistekuvan sopivuutta näyttelykokonaisuuden kanssa. Tulin siihen tulokseen, että teen kuitenkin erilaisen julisteen, koska en halunnut ottaa hääaiheisia maalauksia osaksi näyttelyä sekoittamaan sen kokonaisilmettä. Elefantit sopisivat paremmin siksi, koska näyttelyyn tulee paljon eläinaiheisia teoksia. Hääaiheinen vaaleanpunainen värimaailma saattaa myös karkoittaa potentiaalisia asiakkaita, jotka voisivat muuten tulla katsomaan näyttelyä, mutta vieroksuivat liikaa siirappista julisteen kuvitusta tullakseen. Tulostan elefanttiaiheisia julisteita A4-kokoon kymmenen kappaletta ja A2-kokoon kolme kappaletta (kuva 55). A2-kokoisia julisteita käytetään liiketilan ulkopuolella olevissa kuvatelineissä.

Sadun Väreissä

Akvarelli- ja keramiikkanäyttely

Sofia Rainio-Eskelinen

30.4.-7.6.2013

Taidehuone Dáhlia

Isokatu 15, Kokkola

ma-pe 10.30-17, la 10.30-14

Kuva 54. Hääaiheinen juliste.

Sadun Väreissä

Akvarelli- ja keramiikkanäyttely

Sofia Rainio-Eskelinen

30.4.-7.6.2013

Taidehuone Dáhlia

Isokatu 15, Kokkola

ma-pe 10.30-17, la 10.30-14

Kuva 55. Lopullinen näyttelystä tiedottava juliste.

Kutsuja tehdessäni tutkin muiden tekemiä näyttelykutsuja. Näitä olivat koulussamme pidetyt keramiikka- ja lasimuotoilun näyttelyiden kutsut ja internetistä Google-hakukoneen kuvahaulla löytämäni kutsut. Tekstit oli helppo laatia niiden pohjalta, millä varmistin oikeinkirjoituksen (kuva 57). Luotettavien ja virallisten gallerioiden näyttelykutsujen tekstit tarkastetaan niin moneen kertaan, ettei niissä yleensä ole virheitä. Kuvitus kutsuihin tuli suuresta taloaiheisesta maalauksestani siksi, koska niitä ostetaan minulta tällä hetkellä eniten ja näyttelyyn tulee niitä useampia. Yhteistyökumppani piti kutsun kuvituksesta (kuva 56). Näyttelystä tiedottavien lehti-ilmoitusten yhteydessä käytetään pientä osaa kutsun kuvituksesta (kuva 58). Kuvan koko on 3 cm x 5 cm.

*Tervetuloa
Sadun Väreissä -taidenäyttelyn
avajaisiin 29.4.2013 klo 18.00 Dáhliaan!*

*Näyttelyn taiteilijana on
Savonia-amk:n Kuopion Muotoiluakatemia
viimeisen vuoden opiskelija
Sofia Rainio-Eskelinen.*

*Näyttely avoinna 30.4.-7.6.2012
ma-pe 10.30-17.00, la 10.30-14.00
Dáhliaan Taidehuone, Isokatu 15, 67100 Kokkola*

Kuvat 56 ja 57. Kutsusta tulee kaksiosainen ja se taitetaan siten, että kuva tulee kansipuolelle ja tekstit tulevat sisäpuolen oikealle sivulle. Kutsu on avattuna kooltaan 21 cm x 10 cm.

Kuva 58. Näyttelyä mainostavaan lehti-ilmoitukseen tulee pieni kuva.

6 LOPPUPOHDINTA

Odotukseni keraamisten teosten onnistumisesta eivät olleet kovin suuret, koska olen usein kokenut pettymyksiä keraamisten töiden valmistuksessa. Tällä kertaa lasitukset onnistuivat lähes täydellisesti, erityisesti tummemman väriset lasitteet kuten vihreä (kuva 60). Lasitteissa harmittamaan jäi se, että keltainen ja oranssi eivät erotu jalustan halkeamista toiveideni mukaisesti. Ne ovat liian vaaleita ja sävyltään lähellä jalustan väriä erottuakseen kunnolla. Oranssi väri ei vastannut tavoitteitani (kuva 59). Itse kutsuisin syntynyttä väriä kinuskiksi tai okran keltaiseksi. Veistosjoukon kokonaisuuteen se kuitenkin sopii tarpeeksi hyvin ja täyttää tehtävänsä. Koen onnistuneeni kettu- ja norsuveistosten halkeamien korjauksessa. Olen myös tyytyväinen, että eri savimassat kiinnittyivät toisiinsa lasitteella tavoitteideni mukaisesti. Mielestäni olisi ollut epäammattimaista, jos olisin päätenyt liimaamaan veistosten osat jälkikäteen yhteen.

Kuva 59. Okran sävyinen lasite.

Tarkoitukseni oli, että teokset toimisivat myös yksittäisinä taiteellisina elementteinä. Mielestäni niiden merkitys muuttuu vaikeasti ymmärrettäväksi, jos ne ovat erillään toisistaan. Toisaalta ostaja voi itse luoda teoksille omat merkityksensä, jos hän ostaa teoskokonaisuudesta jonkun yksittäisen osan. Teosten taiteellista onnistuneisuutta on vaikea arvioida, koska taiteen tekemisen välineenä keramiikka on minulle kohtalaisen uusi materiaali. Koen sen näkyvän töistäni aika selkeästi. Tarvitsisin vielä

paljon harjoitusta ja toistoja, että pystyisin käsittelemään savea luontevammin. Mielestäni kehitykseni saveen käsittelyssä oli työtä tehdessäni niin nopeaa, että se kielii aloittelevasta tekijästä. Ammatillisempi tekijä on työskentelyssään varmempi, eivätkä tulokset poikkea näin paljoa toisistaan. Esimerkiksi ensimmäinen kettuveistos oli hyvin yksinkertaisen oloinen verrattuna toiseen kettuveistokseen. Ammattikeraamikko ei tekisi samanlaisia aloittelijan virheitä, mitä minulta syntyi kissaveistoksen kanssa. Ensimmäiseksi teoskokonaisuudeksi olen saamiini tuloksiin kuitenkin kohtalaisen tyytyväinen. Erityisen tyytyväinen olen elefanttiveistokseen. Siinä näkyy sellaista tunnelmaa, jota oikeastaan toivoin työltäni. Myös possuveistos on kohtalaisen onnistunut. Keltainen väritys ei vain erotu siitä tarpeeksi hyvin korosaakseen veistoksen muhkuramaista olemusta. Uuden materiaalin hallitseminen vaatii toistoja, sitkeyttä, epäonnistumisia ja uskoa omaan kykyihinkin. Koen tällä hetkellä, että taidekeramiikka tuo muuhun taiteelliseen työskentelyyni lisäarvoa. Siksi haluaisin jatkaa työskentelyä sen parissa muun työskentelyn ohessa. Esimerkiksi vuokraamalla yhteiset tilat ja hankkimalla isomalla porukalla ja laitteet, voisi taiteellinen toiminta olla mahdollista.

Ilmaisultaan keraamiset esineet tunnistaa minun tekemikseni, eivätkä ne poikkea liikaa akvarellitöideni kuvituksista. Väripaletti-idean takia halusin teosteni värien olevan maalimaisia ja olemukseltaan värinappien kaltaisia. Sen takia en halunnut käyttää lasitteissa vivahteikkaita värimetallioksidgeja. Toki vivahteikkuus olisi voinut tuoda teoksiin enemmän akvarellimaalauksen tuntua, mutta en

tavoitellut sitä näissä teoksissa. Jatkossa voisin kuitenkin harkita myös värimetallioksidien käyttöä taidekeramiikassa, koska se voisi lisätä teosten kiinnostavuutta ja ilmeikkyyttä.

Olen erittäin kiitollinen sisareni kirjoittamista runoista. Niillä hän tuo teoksiini tarinan ja sitä kautta syvällisemmän merkityksen. Teokseni jäisivät hyvin vaisuiksi ilman värikkäitä, mielikuvituksellisia runoja. Opinnäytetyöni tuoman yhteistyön ansiosta meillä on sisareni kanssa tekeillä yhteinen runokirja. Hän kirjoittaa kirjan tarinat ja runot ja minä vastaan kuvituksesta.

Koen taiteen hinnoittelun edelleen hyvin monimutkaiseksi asiaksi. Mitä enemmän siitä saa selville, sitä monimutkaisemmaksi se yhä tuntuu muuttuvan. Taiteen hinnoittelussa ei todellakaan päde samanlaiset asiat kuin muun tavaran hinnoittelussa. Taidemaailmassa pitää ottaa huomioon psykologiset seikat ja oppia ennustamaan ihmisten käyttäytymistä erilaisissa tilanteissa. Tietenkin taiteilija itse lopulta määrittelee, millä perusteella hän hinnoittelee omia teoksiaan.

Kuva 60. Vihreä jänis.

Näyttelyn suunnittelu kulki luontevasti mukana keramiikan rinnalla. Kuvankäsittelytaito tulee minulta jo luonnostaan, koska olen opiskelujeni aikana käyttänyt jatkuvasti Adobe Photoshop-ohjelmaa. Sen ansiosta julisteiden ja kutsujen kuvituksen teko ei tuottanut minulle vaivaa. Näyttelyn järjestäminen ei enää tunnu niin suurelta ja vaikealta asialta kuin aikaisemmin. Koska sovin hyvissä ajoin ja selkeästi yhteistyökumppanin kanssa näyttelyn sisällöstä, helpotti se töitteni tekemistä erittäin paljon. Näyttelyn toteutumisen varmistuminen ja opinnäytetyöni henkilökohtainen kiinnostus lisäsi motivaatiota sen tekemiseen.

Yhteistyökumppani piti raporttini pohdiskelevasta otteesta ja löysi yhtäläisyyksiä taiteilijan ja sisustustavaraliikkeen harjoittajan työstä. Palkka ei ole niissä motivaattorina vaan työn miellekkyyys. Hän yllättyi siitä, että huomasi itsekin sortuneensa käyttämään turvallisia värejä sisustuksessa sekä tilaavansa liikkeeseensä myytäviksi tuotteita, jotka eivät värityksiltään ole liian räikeitä: mustia, harmaita ja beigejä huiveja. Hän kannusti minua säilyttämään töissäni värikyyden ja iloitsi siitä, että olen puhtaiden värien puolestapuhuja. Olin odottanut yhteistyökumppanilta enemmän kehittävää palautetta näyttelyn suunnittelusta. Nyt minulle jäi sellainen tunne, että hänelle sopi kaikki suunnitelmani. Odotin häneltä sisustusalan ammattilaisena mielipiteitä esimerkiksi teosten asettelun suhteen, mutta en valitettavasti saanut niitä. Jälkiviisaana voin todeta sen, että jos olisin valinnut yhteistyökumppanikseni taiteilijan tai galleriatyöntekijän, olisin luultavasti saanut monenlaisia laadukkaita kannanottoja useisiin valintoihini.

Olen ehtinyt tehdä raportin palauttamisen jälkeen seuraavanlaisia työvaiheita näyttelyäni varten. Kilpailutin kaksi kuopiolaista kehystysliikettä ja teetän kehystykset edullisemmalla taholla. Arvioin ja laskin näyttelykustannukset ja tein niiden pohjalta muutamia apurahahakemuksia. Suureksi ilokseni ja kannustukseksi sain apurahaa näyttelyäni varten. Apurahaa myöntänyt taho kehui minua työni laadukkuudesta. Julisteet ja kutsut tulostan koululla huhtikuun alussa. Enää minulta puuttuvat vain nimikyltit ja teosluettelot sekä lehdistötiedotteen tekeminen.

Markkinoin tulevaa näyttelyäni huhtikuussa facebookissa ja blogissani. Lisäksi markkinoin näyttelyäni Ornamon internetsivuilla. Tein opinnäytetyöni ohessa oman portfolion ornamon sivuille, jossa näkyy työni tulosten parhaimmistoa. Elefanttiveistos pääsi portfoliooni edustamaan taidekeramiikkaani. Lähetän yhteistyökumppanille etukäteen julisteet, jotta hän voi asettaa ne näyttille hyvissä ajoin ennen näyttelyn alkua. Tällä tavoin teen ennakkomarkkinointia näyttelyäni varten ja ihmiset osaavat hakeutua näyttelyyni ajoissa.

Minulla kävi uskomaton tuuri, kun G12 taidegallerian galleristi ihastui taideteoksiini ja pyysi minua pitämään taidenäyttelyn syyskuussa 7.9. -26.9.2013 yhdessä mestarigraafikko Juha Tammenpään kanssa. Näytelysopimus on jo allekirjoitettu ja uusien teosten valmistaminen syksyn näyttelyyn on alkanut. Mielestäni on mahtavaa, ettei näyttelytoimintani jäänyt vain tähän kertaan vaan tiedossa on jo uusia jännittäviä haasteita. On opinnäytetyöni ansioita, että olen päässyt ammattitaiteilijan uravoitteissani näin pitkälle. Olen erittäin onnellinen, että voin päättää opintoni näin juhlallisilla merkeillä.

AINEISTOT

ANTTLA, Pirkko 2006. Tutkivatoiminta ja ilmaisu, teos, tekeminen. Artefakta 16. 2. painos. HAMINA: AKATIIMI Oy.

DAINTRY, Natasha, BARNARD, Rob ja TWOMEY, Clare 2007. Breaking the mould: New approaches to ceramics. Black dog publishing, London.

SAVONIAN RAPORTOINTIOHJEET 2010. [verkkoaineisto]. Kuopio: Savonia-ammattikorkeakoulu.

LÄHTEET

Art 360. Hinnoittelu.

FEINIK, Pia 2010. Taideteoksen hinnoittelun solmukohtia. PowerPoint.

HANNULA, Pekka 2010. Taiteen hinta. Mitä taiteilijan työ maksaa. PowerPoint.

[viitattu 2013-02-05]. Saatavissa: <http://www.art360.fi/oulunsyky2010/taideteoksen-hinnoittelun-solmukohtia-netti/>

COOPER Emmanuel 2006. The potter´s book of glaze recipes. Lontoo: A&C Black.

HINTSANEN, Päivi 2000-2007. [viitattu 2012-01-23]. Saatavissa:

www.coloria.net/historia/varjays.htm

HOLGER, Lena 2009. Helene Schjerfbeck. Elämä ja taide. Kustannusosakeyhtiö Otava 1987. Livonia Print, Riga.

HORTLING, Airi. Kivinen maa 1995. Suomalaisen vuolukiven ja dolomiitin käyttö keramiikka- ja lasi-materiaaleissa. Taideteollinen korkeakoulu, Helsinki.

HOWARD, Michael 2010. [viitattu 2013-02-18]. Saatavissa: <http://www.ooa.fi/Opetuksia/Michael-Howard-kirjoittaa-utiskirjeessa-2010-04.html>

JYLHÄ-VUORIO, Heikki 2003. Keramiikan materiaalit. Kirjakas Ky, Nurmijärvi.

RAINIO, Klaudia 2013. Klaudia Rainion omat runokokoelmat. Pornainen.

RAPO, Sara-Elina 2011. Taidenäyttelyn tuotantoprosessi: Tehdään taidenäyttely-opas. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Kulttuurituotannon koulutusohjelma. Opinnäytetyö. [viitattu 2012-11-16]. Saatavissa: <https://publications.theseus.fi/handle/10024/28986>

RIHLAMA, Seppo 2000. Valaistus ja värit sisustussuunnittelussa. Karisto Oy, Hämeenlinna: Rakennustieto Oy.

Suomen Minipossuyhdistys ry 2003. Perustietoa minisiasta. Luonne ja käytös. [verkkojulkaisu]. [viitattu 2013-02-18]. Saatavissa: <http://reocities.com/Petsburgh/4442/>

TÖYSSY, Seppo, VARTIAINEN, Liisa ja VIITANEN, Pirjo 2003. Kuvataide, Visuaalisen kulttuurin käsikirja. WSOY, Porvoo.

VALLIUS, Merja 2013-01-28. Lehtori. [suullinen tiedonanto]. Keramiikkamuotoilu. Savonia-ammattikorkeakoulu. Kuopion Muotoiluakatemia, Kuopio.

VEROHALLINTO 2013. Arvonlisäverokantojen muutos 1.1.2013. [verkkosivu]. [viitattu 2013-02-19].
 Saatavissa: [http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Verohallinnon_ohjeet/Arvonlisaverokantojen_muutos_112013\(25811\)](http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Verohallinnon_ohjeet/Arvonlisaverokantojen_muutos_112013(25811))

KUVALUETTELO

- Kuva 1. Näyteikkunasta näkyy Isokatu. Valokuva Sofia Rainio-Eskelinen 2012 (Kuvaajan arkisto)
- Kuva 2. Dáhlissa on laajat valikoimat. Valokuva Sofia Rainio-Eskelinen 2012 (Kuvaajan arkisto)
- Kuvat 3 ja 4. Lastenkamarin antia. Valokuva Sofia Rainio-Eskelinen 2012 (Kuvaajan arkisto)
- Kuva 5. Kettu leikkii ihmeissään punaisessa värinapissa. Valokuva Sofia Rainio-Eskelinen 2012 (Kuvaajan arkisto)
- Kuva 6. Luonnosmainen maalaus sinisestä elefantista. Valokuva Sofia Rainio-Eskelinen 2012 (Kuvaajan arkisto)
- Kuvat 7-9. Luonnoksia eläimistä. Valokuvat Sofia Rainio-Eskelisen 2013 (Kuvaajan arkisto)
- Kuva 10. MONET Claude 1894. Rouen Cathedral, West Façade. [öljyväri kankaalle 65,9 cm x 100 cm]. Valokuva: National Gallery of Art, Washington, D.C. [verkkajulkaisu]. [viitattu 2013-02-19].
 Saatavissa: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Claude_Monet_-_Rouen_Cathedral,_West_Fa%C3%A7ade_-_Google_Art_Project.jpg
- Kuva 11. Ylemmällä rivillä on K129 massasta tehdyt lasituskoepalat ja alemmalla CRC massan koepalat. Valokuva Sofia Rainio-Eskelinen 2013 (Kuvaajan arkisto)
- Kuvat 12-15. Savivadin valmistusta. Valokuvat Sofia Rainio-Eskelisen 2013 (Kuvaajan arkisto)
- Kuva 16. Lehtikääröt tukevat kaarevaa muotoa. Valokuva Sofia Rainio-Eskelinen 2013 (Kuvaajan arkisto)
- Kuvat 17 ja 18. Kettuja eri materiaaleissa. Valokuvat Sofia Rainio-Eskelisen 2013 (Kuvaajan arkisto)
- Kuva 19. Toisella kettuveistoksellani on ovela veijarimainen ilme. Valokuva Sofia Rainio-Eskelinen 2013 (Kuvaajan arkisto)
- Kuva 20 ja 21. Korjattava ja korjattu kettu. Valokuvat Sofia Rainio-Eskelisen 2013 (Kuvaajan arkisto)
- Kuva 22-23. Pehmeitä jäniksiä. Valokuvat Sofia Rainio-Eskelisen 2013 (Kuvaajan arkisto)
- Kuva 24. Työskentelyvälineitä. Valokuva Sofia Rainio-Eskelinen 2013 (Kuvaajan arkisto)
- Kuvat 25 ja 26. Possuveistos kuivumassa. Valokuvat Sofia Rainio-Eskelisen 2013 (Kuvaajan arkisto)
- Kuva 27. Luonnos possusta. Valokuva Sofia Rainio-Eskelinen 2013 (Kuvaajan arkisto)
- Kuvat 28-30. Elefantteja. Valokuvat Sofia Rainio-Eskelisen 2013 (Kuvaajan arkisto)
- Kuvat 31-33. Kissoja. Valokuvat Sofia Rainio-Eskelisen 2013 (Kuvaajan arkisto)
- Kuva 34. Kuivatuksessa esineet on hyvä latoa uuniin siten, että ylimääräinen kosteus pääsee haihtumaan niistä pois. Valokuva Sofia Rainio-Eskelinen 2013 (Kuvaajan arkisto)
- Kuvat 35-37. Lasittamista. Valokuvat Sofia Rainio-Eskelisen 2013 (Kuvaajan arkisto)

Kuvat 38 ja 39. Lasituksen viimeistelyä. Valokuvat Sofia Rainio-Eskelisen 2013 (Kuvaajan arkisto)

Kuva 40. Elefantti lasitettiin kaatamalla lasitetta sen selkään. Valokuva Sofia Rainio-Eskelinen 2013 (Kuvaajan arkisto)

Kuva 41. Possu odottaa uunissa 1200 °C asteen lasituspolttoaan. Valokuva Sofia Rainio-Eskelinen 2013 (Kuvaajan arkisto)

Kuva 42 ja 43. Possuveistoksen koossa ja muodossa on hauskaa kontrastia ohuen ja hauraan näköisen vadin kanssa. Valokuvat Sofia Rainio-Eskelisen 2013 (Kuvaajan arkisto)

Kuva 44. Elefantti nauttii viilentävästä kylvystä. Valokuva Sofia Rainio-Eskelinen 2013 (Kuvaajan arkisto)

Kuva 45. Jänöjussi näyttää olevan tyytyväinen vihreään väriin. Valokuva Sofia Rainio-Eskelinen 2013 (Kuvaajan arkisto)

Kuva 46. Kissat eivät taida pitää kylvyistä. Valokuva Sofia Rainio-Eskelinen 2013 (Kuvaajan arkisto)

Kuva 47. Kettu huutelee punaisena onneaan uudesta väryksestään. Valokuva Sofia Rainio-Eskelinen 2013 (Kuvaajan arkisto)

Kuvat 48 ja 49. Teokset yhdessä kokonaisuutena. Valokuvat Sofia Rainio-Eskelisen 2013 (Kuvaajan arkisto)

Kuva 50. Kierreportaikko johtaa välitilaan, josta pääsee näyttelytilaan. Valokuva Sofia Rainio-Eskelinen 2013 (Kuvaajan arkisto)

Kuva 51. Päätöseiniälle tulee sirkusaiheiset maalaukset ja oviaukon puoleisille seinille taloaiheiset maalaukset. Valokuva Sofia Rainio-Eskelinen 2013 (Kuvaajan arkisto)

Kuva 52. Taidekeramiikka asetetaan suurelle pöydälle, eläinaiheiset teokset kaappeja vasten ja hääaiheiset teokset päätöseiniälle. Valokuva Sofia Rainio-Eskelinen 2013 (Kuvaajan arkisto)

Kuva 53. Näyttelytilan pohjapiirustuksessa mittayksikkö on senttimetri. Valokuva Sofia Rainio-Eskelinen 2013 (Kuvaajan arkisto)

Kuva 54. Hääaiheinen juliste. Valokuva Sofia Rainio-Eskelinen 2013 (Kuvaajan arkisto)

Kuva 55. Lopullinen näyttelystä tiedottava juliste. Valokuva Sofia Rainio-Eskelinen 2013 (Kuvaajan arkisto)

Kuvat 56 ja 57. Kutsusta tulee kaksiosainen ja se taitetaan siten, että kuva tulee kansipuolelle ja tekstit tulevat sisäpuolelle oikealle sivulle. Kutsu on avattuna kooltaan 21 cm x 10 cm. Valokuvat Sofia Rainio-Eskelisen 2013 (Kuvaajan arkisto)

Kuva 58. Näyttelyä mainostavaan lehti-ilmoitukseen tulee pieni kuva. Valokuva Sofia Rainio-Eskelinen 2013 (Kuvaajan arkisto)

Kuva 59. Okran sävyinen lasite. Valokuva Sofia Rainio-Eskelinen 2013 (Kuvaajan arkisto)

Kuva 60. Vihreä jänis. Valokuva Sofia Rainio-Eskelinen 2013 (Kuvaajan arkisto)

Kuvio 1. Ympyräkaavio havainnollistaa teoksiin käytettyä aikaa. Piirros Sofia Rainio-Eskelinen 2013

Taulukko 1. Työn kokonaishinta ilman ALV:a ja myyntiprovisiota. Hintalaskelmat löytyvät liitteestä 3. Piirros Sofia Rainio-Eskelinen 2013

LIITE 1

RESEPTIT

Airi Hortlingin (Kivinen maa) NPL-lasite

Kalimaasälpä (Käytetty FFF sekamääsälpää)	42 %
Booraksisulate P2953	20 %
Liitu	10 %
Kaoliini (Käytetty Grolleg)	6 %
Kvartsi	17 %
Bariumkarbonaatti	5 %
Vesi (kuiva-aineiden painosta)	60 %
Väripigmentti	8 %

Emmanuel Cooper (The potter´s book of glaze recipes) Kirkas lasite
EC 315 + 10 % Zirkonium silikaattia + 8 % Paloautonpunaista väripigmenttiä:

Maasälpä (Käytetty FFF sekamääsälpää)	50 %
Liitu	14 %
Bariumkarbonaatti	3 %
Sinkkioksidi	3 %
Pallosavi	10 %
Flintti	20 %
Zirkoniumsilikaatti	10%
Vesi (kuiva-aineiden painosta)	60 %
Brolling 3267 väripigmentti	8%

Lasitteissa käyttämäni väripigmentit:

Brolling pigmentti 6011, Zirkonikeltainen
Brolling pigmentti 1173, Viktorianvihreä
Brolling pigmentti 3267, Paloautonpunainen
Brolling pigmentti 3050, Pinkki
Brolling pigmentti 8101, Merensininen
Brolling pigmentti 5004, Zirkonioranssi

Merja Valliukselta saatu korjausmassan ohje:

1 osa paperimassaa
1 osa liisteriä
1 osa sirua
1 osa savimassaa

Paperimassaa tein repimällä paloja sanomalehdestä ja sekoittamalla ne kuumaan veteen. Laitoin sirun sijasta seokseen Shamottia, jonka raekoko on 0-1mm. Shamotti on sirun lailla poltettua ja murskattua keramiikkajauhetta. Erona siruun on se, että se ei ole samaa massaa, mitä käytin esineessäni.

LIITE 2

UUNI-OHJELMAT

Kuivatus 80°C

Lämpötila (°C)	Etenemisnopeus (°C/h)	Aika (Huomiot)
20 → 50	60	Uunin tuuletus 30min. välein
50 → 80	60	Uunin tuuletus 30min. välein
80 → 80		20 h Haudutus

Raakapoltot 900°C

Lämpötila (°C)	Etenemisnopeus (°C/h)	Aika (Huomiot)
20 → 600	n. 100	6h
600 → 900	150	2h
900 → 900		10 min. Haudutus
900 → Vapaa lasku		

Lasituspoltot 1200°C

Lämpötila (°C)	Etenemisnopeus (°C/h)	Aika (Huomiot)
20 → 600	n. 100	6 h
600 → 1200	150	4h
1200 → 1200		15 min. Haudutus
1200 → Vapaa lasku		

LIITE 3

HINTALASKELMAT

Exeltaulukot

Valmistusaika (h)	Elefantti	Possu	Jänis	Kettu	Kissa
Lasitteen valmistus	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Jalustan valmistus	1	1	0,75	0,5	0,5
Jalustan viimeistely	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25
Eläimen valmistus	3	3	3	2	2
Halkeaman korjaus	1			1	
Kuivatuspoltto	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Patinointi	1	1	0,5	0,5	0,5
Lätäkön lasitus	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Eläimen lasitus	0,5	0,5	0,5	0,25	0,5
Yhteensä (h)	7,65	6,65	5,9	5,4	4,65
Yht. (tunnit ja min.)	7h 39 min.	6h 39 min.	5h 54 min.	5h 24 min.	4h 39 min.

Tuntipalkka (20€)	153 €	133 €	118 €	108 €	93 €
Myyntiprov. -35%	99,45 €	86,45 €	76,70 €	70,20 €	60,45 €

Raaka-aineet	Elefantti	Possu	Jänis	Kettu	Kissa
Lasitteet	2,64	2,64	2,64	2,64	2,64
Savien kustannukset	7,13	7,13	7,13	7,13	7,13
Kipsi Primosupra 60	1,74	1,74	1,74	1,74	1,74
Yhteensä	11,51	11,51	11,51	11,51	11,51

Materiaalikustannukset/teos
Lasitteiden kustannukset=13,18€/5= 2,636€
Kipsin kustannukset=537€/5= 1,74€
Savien kustannukset=35,65€/5= 7,13€

Pyöristetään kahden desimaalin tarkkuudella!

Työn kokonaishinta	Elefantti	Possu	Jänis	Kettu	Kissa
Työkustannukset	153	133	118	108	93
Materiaalikustannukset	11,51	11,51	11,51	11,51	11,51
Yhteensä	164,51	144,51	129,51	119,51	104,51

Taiteesta maksetaan ALV:a 10%.
Taidehuoneen myyntiprosentti on 35%.

Tuloista vähennetään myyntiprovisio

35%

Kokonaiskustannukset x 0,65=Veronalaista tuloa

Veronalaisesta tulosta vähennetään ALV 24%

Veronalainen tulo x 0,76=Todellinen myyntivoitto

	Elefantti	Possu	Jänis	Kettu	Kissa
Myyntiprov. -35%	106,93 €	93,93 €	84,18 €	77,68 €	67,93 €
ALV -10%	96,24 €	84,54 €	75,76 €	69,91 €	61,14 €

Taideteosten yhteishinta kerralla ostettu-

na

164,51€+144,51€+129,51€+119,51€+104,51€=662,55€

Voisin antaa alennusta 62,55€, jolloin hinnaksi jäisi 600€.

LIITE 4

LUONNOKSET JA KOETEKOKSET

← Malakaratelellillä vati sisältä maljarat näkyvissä, ulkon silotettu pinta.

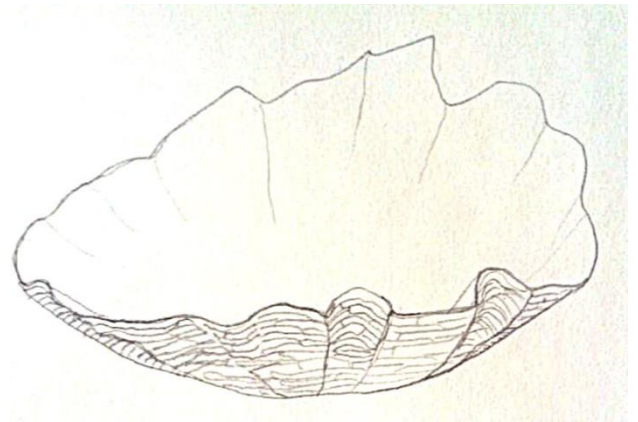
← Maljarateleniikka näkyy ulkopuolelta, mutta sisäpuoli silotettu.

Epämääräinen orgaaninen vati, josta näkyy ryppyjä ja saven elämää.

Vadin epämääräisyys on lähinnä vain yläreunassa.

Säilytin ensimmäisen kettuveistoksen siltä varalta, etten ehtisi tehdä uutta sen tilalle.

Koeketulla testasin eri massojen kiinnittämistä lasitteella.

NÄYTTELYSOPIMUS

Näyttelysopimus

1. Näyttelyajankohta:
Tiistai 30.4. – perjantai 7.6.
Näyttelyn avajaiset on 29.4. klo 18.00-21.00. Avajaisten kutsuvieraita 20-30 henkilöä, Avajaisten tarjoilusta vastaa Sofia Rainio-Eskelinen. Avajaisten tarjoiluvälineistä (lasit, astiat, tarjoiluastiat, kannu, keksikulho, kaksi tarjotinta, pöytäliina) vastaa Kaarina Suutari.
2. Tilan vuokra näyttelyajalta:
Enintään 300€. Vuokranmaksu suoritetaan viimeistään viikon kuluttua näyttelyn päätyttyä.
3. Näyttelyn kokoaminen:
Ennen näyttelyn avajaisia sunnuntaina - maanantaina 28. -29.4. Tarkasta ajankohdasta sovitaan puhelimitse lähempänä.
4. Näyttelyn purku:
Näyttelyn jälkeen, sovitusti. Työt voivat olla varastossa näyttelytilassa näyttelyn päätyttyä, kunnes ne noudetaan pois (esim. kuukauden).
5. Taideteosten myyntiprovisio:
35%
6. Näyttelytilan aukioloajat:
Samat, kuin liikkeen aukioloajat.
7. Näyttelyn valvonta:
Liikkeessä oleva myyjä valvoo, ettei taideteoksia vahingoiteta tai varasteta. Jos näin kuitenkin sattuu käymään, taiteilija vastaa teoksistaan itse. Teoksia ei vakuuteta erikseen.
8. Näyttelystä tiedottaminen (painomateriaalit, julisteet, kutsut, teosluettelot, lehdistötiedotteet):
Painotuotteista vastaa Sofia Rainio-Eskelinen.
Lehdistötiedotteista vastaa Kaarina Suutari. Sofia lähettää sähköpostitse kuvat, joita Kaarina voi käyttää lehtimainosten yhteydessä.
9. Myytyjen teosten pakkausmateriaali:
Pakkaustarvikkeiden hinta sisältyy myyntiprovisioon.

10. Teosten myynti ja rahaliikenne näyttelyn aikana:

Teokset voi ostaa jo näyttelyn aikana, mutta ne saa lunastaa vasta näyttelyn jälkeen. Jos asiakas tulee kaukaa, tai tarvitsee teosta kiireellisesti, hän voi saada työn haltuunsa kesken näyttelyn jo oston yhteydessä.

Rahaliikenteestä huolehtii Kaarina Suutari. Myynnin yhteydessä hän ottaa itselleen kuuluvan myyntiprovision 35% ja maksaa Sofia Rainio-Eskeliselä 65% viimeistään 30:n päivän jälkeen näyttelyn päättämispäivästä. Kaarina säilyttää myyntikuitit myös Sofialle.

14.1.2013

Aika ja paikka

Sofia Rainio-Eskelinen

Allekirjoitus

Sofia Rainio-Eskelinen

Nimen selvennys

29.1.2013

Aika ja paikka

Kaarina Suutari

Allekirjoitus

KAARINA SUUTARI

Nimen selvennys

Sopimuksia on laadittu kaksi samanlaista kappaletta.